

RAPPORT

OPPDRAGSNAVN: **Utredning og vurdering av framtidig skolestruktur i Nærøysund**

EMNE: Oppvekst og utdanning

DOKUMENTKODE: 30239-1

RAPPORT

Oppdragsnavn: Utredning og vurdering av framtidig skolestruktur i Nærøysund

Oppdragsgiver: Nærøysund kommune

Kontaktperson: Kirsti S. Fjær

Emne: Oppvekst og utdanning

Ansvarlig enhet: WSP
Samfunnsutvikling

Utført av: Beate Aske Løtveit, Thomas Odiin,
Chris Lund og Simen Elander

Tilgjengelighet: Offentlig

Dato: 14.09.2021

SAMMENDRAG

WSP har på oppdrag fra Nærøysund kommune utarbeidet forslag om alternativer til framtidig skolestruktur og skolekretsgrenser i de kommunale grunnskolene.

Utredningsrapporten oppsummerer dagens situasjon i den sammenslåtte kommunen. Her fremkommer det at oppvekstsentrene har lav oppfyllingsgrad og lave elevtall, mens de øvrige skolene har høy oppfyllingsgrad på barneskoletrinnene, men lav oppfyllingsgrad i ungdomsskoletrinnene. Bygningstandarden varierer og nyere investeringer kan redusere handlingsrommet for mulige nye strukturløsninger.

Utredningen viser videre til relevant forskning, lovverk og utviklingstrekk – og viser til hvilke muligheter den enkelte skole gir på kort og lang sikt.

Avslutningsvis gir rapporten en felles oppsummering av mulige tiltak og anbefalinger for veien videre.

REV.	DATO	BESKRIVELSE	UTARBEIDET AV	GODKJENT AV
0.1	31.08.2021	Skolestrukturutredning for Nærøysund kommune	TH, BAL, CL og SE	BAL

Innholdsfortegnelse

1	Om prosjektet.....	6
1.1	Bakgrunn for prosjektet	6
1.2	Utredningsomfang	6
2	Metode og prosess.....	7
3	Situasjonsbeskrivelse	8
3.1	Befolkning og bosetting i Nærøysund	8
3.2	Næringsliv og arbeidsplasser i Nærøysund.....	9
3.3	Oppvekstprofil for Nærøysund kommune.....	10
3.4	Skolene i Nærøysund	12
3.4.1	Austafjord skole.....	13
3.4.2	Foldereid oppvekstsenter	13
3.4.3	Gravvik oppvekstsenter	14
3.4.4	Kolvereid skole.....	14
3.4.5	Nærøysundet skole	15
3.4.6	Rørvik skole	16
3.5	Lærertetthet	16
3.6	Skoleskyss.....	17
3.7	Oppsummering av situasjonsbeskrivelsen	17
5	Overordnet strategi for Nærøysund kommune	20
6	Sentrale styringsdokument og føringer for grunnskolen	22
6.1	Opplæringsloven §9a	22
6.2	Opplæringsloven kapittel 9 og 10 – 9-1 og § 10-2, jf. § 10-1	22
6.3	Fagfornyelsen (LK20).....	23
6.4	Universell utforming	23
6.5	Arbeidsmiljøloven	23
6.6	Folkehelseloven	23
6.7	Forskrift om miljørettet helsevern i skoler og barnehager	24
6.8	Kompetansekrav for undervisningspersonalet	24
6.9	Rammeplan for SFO – Forskrift om rammeplan for skolefritidsordningen	24
6.10	Opplæringsloven § 15-8, samarbeid.....	25
6.11	Skoleskyss.....	25
7	Teoretisk rammeverk skolefaglig kvalitet.....	27
7.1	Hva sier lovverket ved endring av skolestruktur?.....	27
7.2	Skolestruktur i Norge - utviklingstrekk	27
7.3	Sammenslåing av skoler	28
7.4	Skolestørrelse	29
7.5	Sammenhenger mellom skolestørrelse og kvalitet.....	29
7.5.1	Elevenes læringsutbytte.....	30
7.5.2	Elevenes sosiale kompetanse.....	31
7.5.3	Elevmedvirkning	31
7.5.4	Tilpasset opplæring og like muligheter	31
7.5.5	Samarbeid med hjemmene	32
7.5.6	Samarbeid med lokalsamfunnet	32
7.6	Rekruttering, attraktivitet og skolens kompetanser	32
7.7	Fremtidsrettet skoleanlegg	33
7.8	Utomhus	34
7.9	Skolefaglig kvalitet og relevant forskning.....	35

8	Forventet elevtallsutvikling.....	36
9	Vurdering av muligheter	38
9.1	Rørvik skole – barneskole	38
9.1.1	Kapasitet.....	38
9.1.2	Vurdering av faste eller flytende skolegrenser	38
9.1.3	Skolefaglig vurdering	39
9.1.4	Muligheter på kort sikt	41
9.1.5	Muligheter på lang sikt	44
9.2	Rørvik skole ungdomsskole.....	44
9.2.1	Kapasitet.....	44
9.2.2	Vurdering av faste eller flytende skolegrenser	44
9.2.3	Skolefaglig vurdering	45
9.2.4	Muligheter på kort sikt	46
9.2.5	Muligheter på lang sikt	49
9.3	Kolvereid barneskole og ungdomsskole	50
9.3.1	Kapasitet.....	50
9.3.2	Vurdering av faste eller flytende skolegrenser	50
9.3.3	Skolefaglig vurdering	51
9.3.4	Muligheter på kort sikt	51
9.3.5	Muligheter på lang sikt	51
9.4	Nærøysundet barneskole.....	51
9.4.1	Kapasitet.....	51
9.4.2	Vurdering av faste eller flytende skolegrenser	51
9.4.3	Skolefaglig vurdering	53
9.4.4	Muligheter på kort sikt	54
9.4.5	Muligheter på lang sikt	57
9.5	Austafjord skole.....	57
9.5.1	Kapasitet.....	57
9.5.2	Vurdering av faste eller flytende skolegrenser	57
9.5.3	Skolefaglig vurdering	58
9.5.4	Muligheter på kort sikt	58
9.5.5	Muligheter på lang sikt	58
9.6	Foldereid oppvekstsenter	58
9.6.1	Kapasitet.....	58
9.6.2	Vurdering av faste eller flytende skolegrenser	58
9.6.1	Skolefaglig vurdering	59
9.6.2	Muligheter på kort sikt	59
9.6.3	Muligheter på lang sikt	59
9.7	Gravvik oppvekstsenter	59
9.7.1	Kapasitet.....	59
9.7.2	Vurdering av faste eller flytende skolegrenser	60
9.7.3	Skolefaglig vurdering	60
9.7.4	Muligheter på kort sikt	60
9.7.5	Muligheter på lang sikt	61
9.8	Felles vurderinger for oppvekstentrene i Austafjord, Foldereid og Gravvik.....	61
9.8.1	Skolefaglig vurdering av Austafjord skole, Foldereid oppvekstsenter og Gravvik oppvekstsenter.....	61
9.8.2	Muligheter på kort sikt for Austafjord skole, Foldereid oppvekstsenter og Gravvik oppvekstsenter.....	62
9.8.3	Muligheter på lang sikt for Austafjord	66
9.8.4	Muligheter på lang sikt for Foldereid	66
9.8.5	Muligheter på lang sikt for Gravvik	66

10	Oppsummering og Anbefaling.....	67
10.1	Muligheter på kort sikt	67
10.2	Muligheter på lang sikt	68
11	Anbefaling	69
12	Veien videre.....	70

1 OM PROSJEKTET

1.1 Bakgrunn for prosjektet

Nærøy og Vikna kommuner ble sammenslått til Nærøysund kommune fra 1. januar 2020. Kommunestyret i Nærøysund kommune vedtok i et møte 25. mars 2021 (sak 16/2021) at kommunen skal:

«utrede og vurdere ulike alternativer for fremtidig skolestruktur i de kommunale grunnskolene.»

Utredningen skal danne grunnlag for politisk sak med påfølgende høring høsten 2021.

Kommunestyret har vedtatt følgende mandat for utredning og vurdering av framtidig skolestruktur i Nærøysund kommune:

- Driften av aktive skoler opprettholdes
- Utarbeide oppdaterte elev- og barnetallprognoser
- Utredning av ulike alternativer for skolekretsgrenser med konsekvensanalyse
- Utredning av konsekvenser for sentrumsskolene ved overføring av elever ved endring av skolekretsgrenser- rombehov, personalbehov, pedagogiske konsekvenser m.m.
- Faglig vurdering av kvaliteten i det totale tilbudet i skolene, og i fådeltskolen, faglig og sosialt, herunder tilbudet om skolefritidsordning (SFO)
- Vurdering av en minstepørrelse på skoler i Nærøysund.
- Utredning av skoleskysst ved ulike endringer i skolekretsgrenser – skyss-strekninger, reisetid, ventetid, skysskostnader, skyss med ferger m.m. Det foretas en vurdering av de aktuelle reiseavstander, ut fra hva som er forsvarlig ut fra opplæringslovens bestemmelser. Reisetid og reiseavstand bør også vurderes opp imot barnas fritid.
- Tilstand og vedlikeholdsbehov for skolebyggene i kommunen.
- Vurdering av konsekvenser hvis kommunen unnlater å benytte seg av forskrift om skolekretsgrenser.
- Nedleggelse og forskriftsendring knyttet til Oplø skole og Abelvær oppvekstsenter tas inn i saken.

I mai 2021 ble WSP Norge AS engasjert som rådgiver for ny konsekvensutredning av skolestrukturen i Nærøysund.

1.2 Utredningsomfang

I konkurransegrunnlaget er det spesifisert hva som skal utredes:

- Utredningen skal belyse konsekvensene av ulike alternative måter å organisere skolestrukturen på
- Utredningen må gi svar på hvilke alternativer kommunen har med tanke på fremtidig skolestruktur, og gi konkrete forslag til en økonomisk og bærekraftig struktur
- Utredningen må vurdere påbygging av gjeldende skoler, eventuelt etablering av ny skole
- Utredningen må gi svar på om kommunen bør benytte flytende eller faste skolegrenser

- Utredningen må si hva kommunen bør gjennomføre av strukturelle endringer
- Det må gjøres en vurdering av fordeler og ulemper ved små og store skoler

2 METODE OG PROSESS

Våren 2021 ble det gjennomført befarings- og samtale med skoleledelsen ved den enkelte skole. Ved Nærøysund skole og Rørvik skole deltok også representanter for det pedagogiske personalet i informasjons- og tilbakemeldingsmøte etter befaringsreisen. Det er avholdt møter med oppdragsgiver ved behov.

Rapporten er bygget opp ved at dagens situasjon beskrives innledningsvis med tanke på befolkning, bosetting, næringsliv med arbeidsplasser og oppvekstprofil for Nærøysund. Deretter redegjøres det for dagens situasjon for de aktuelle skolene. Her vises også tilstand og vedlikeholdsetterslep for skolebyggene i kommunen. Det er også utarbeidet situasjonskart som på en oversiktlig måte fremstiller situasjonen ved de enkelte skolene.

Det vises til overordnet strategi for Nærøysund kommune, samt sentrale styringsdokumenter og føringer for grunnskolen. Videre følger et teoretisk rammeverk for skolefaglig kvalitet der det vises til forskning og teori. Det er gjort rede for forventet elevtallsutvikling før selve vurderingen av muligheter presenteres. I kapitlet om muligheter gjøres en helhetlig analyse av skolene opp mot temaene som er ønsket utredet. Det gjøres rede for skolens kapasitet og det gis en skolefaglig vurdering av skolen med utgangspunkt i det lovmessige og teoretiske rammeverket som er gitt i tidligere kapitler.

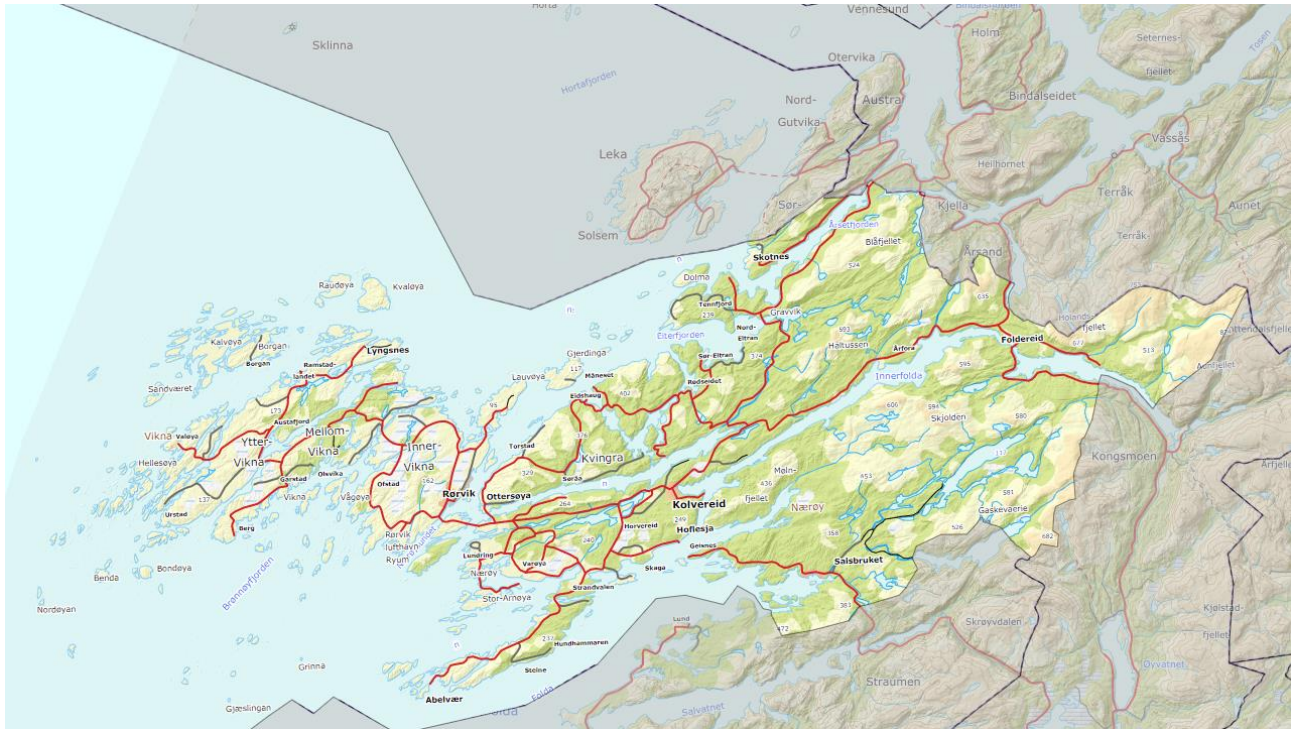
Deretter skisseres muligheter på kort og lang sikt for hver enkelt skole. Fordi enkelte av skolene har en del fellestrekk med tanke på situasjonsbilde og kjennetegn så blir det naturlig en del gjentakelser i dette kapitlet. Det er valgt å gjøre det slik da hver skole presenteres med kapasitet, vurdering av skolegrenser, skolefaglig vurdering og muligheter i form av en helhetlig og selvstendig tekst.

Avslutningsvis oppsummeres de viktigste aktuelle tiltakene, på kort og lang sikt, samt en beskrivelse av mulige veier i det videre arbeidet.

3 SITUASJONSBEKRIVELSE

3.1 Befolkning og bosetting i Nærøysund

Nærøysund er en kommune i Ytre Namdalen i Trøndelag, og kommunen har et innbyggertall på ca. 9600 (juni 2021) over et areal på 1346 km². Nærøysund er delt inn i 5 delområder: delområde Gravvik - Foldereid, delområde Kolvereid, delområde Nærøy, delområde Vikna indre og delområde Vikna ytre. Hvert delområde er delt inn i ulike grunnkretser. Det er oppgitt 47 grunnkretser i Nærøysund.

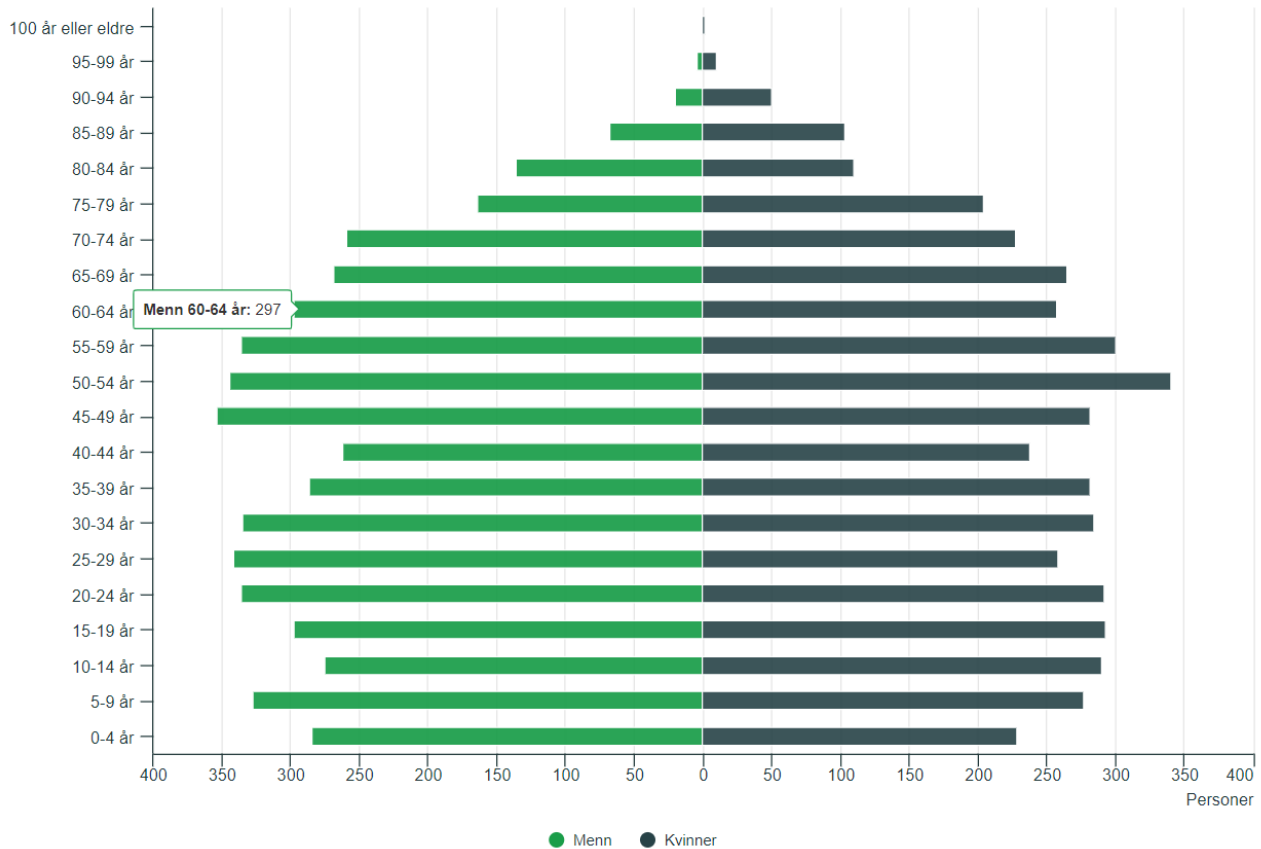
Figur 1 Kart over Nærøysund

Samlet sett har folketallet i de to kommunene Nærøy og Vikna holdt seg noenlunde stabilt i tiden etter andre verdenskrig, men med en viss økning i tiden etter årtusenskiftet. I perioden 2010–2018 var veksten i folketallet 5,5 prosent mot 8,7 prosent i Trøndelag som helhet.

Bosetningen ligger spredt langs kysten, men er tettere på lavlandet sørvest for Kolvereid og på Inner-Vikna rundt byen Rørvik. [Kolvereid](#) er offisielt Norges minste by, [Rørvik](#) er kommunens største by med i overkant av 3100 innbyggere.

Nærøysunds geografi er preget av lange, smale sund i de ytre strøkene, og flere høye fjelltopper i de indre strøkene. Totalt er kommunens areal på 1 346 km².

Aldersfordelingen i Nærøysund vises i figuren under. Kommunen har noe færre innbyggere i aldersgruppen 35-45 år og blant de yngste. I tillegg vil kommunen, som de fleste andre kommuner bli berørt av eldrebølgen.

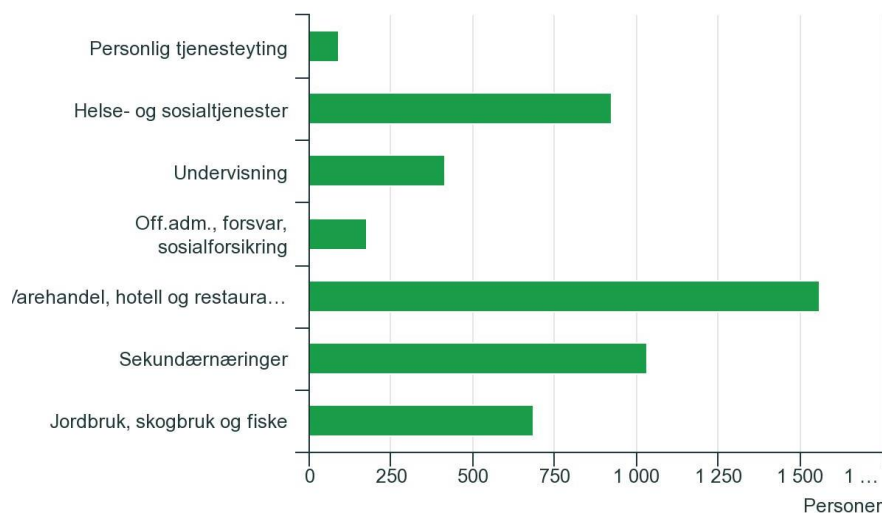
Figur 2: Aldersfordeling for innbyggere i Nærøysund kommune (kilde: SSB).

Tall fra Statistisk sentralbyrå¹ forteller at i 2020 ble det født 93 personer i kommunen. Kommunen hadde også 90 dødsfall samme år. Det var netto utflytting på 41 personer fra Nærøysund i 2020. Totalt er det 9649 innbyggere i Nærøysund i første kvartal 2021.

3.2 Næringsliv og arbeidsplasser i Nærøysund

Nærøysund er, ved siden av Frøya, Norges største havbrukskommune med fiskeoppdrett, store fiskemottak og smoltproduksjon. Kommunen har også en sterk landbruksnæring med hovedvekt på melkeproduksjon. Skogbruket er beskjedent og finnes overveiende i indre deler. Industrien er voksende og er for en stor del rettet inn mot fiske og fiskeoppdrett. Viknaøyene har etter 2000 hatt økende turisttrafikk, hvor sjøfiske og rorbuferie i fiskeværene er blitt populært.

¹ <https://www.ssb.no/kommunecentral/nacroysund>

Figur 3: Hva innbyggerne jobber med (kilde: Statistisk sentralbyrå, 2020).

3.3 Oppvekstprofil for Nærøysund kommune

Folkehelseinstituttet gir hvert år ut folkehelse- og oppvekstprofiler² for kommuner og fylker i Norge. Folkehelse- og oppvekstprofilene er et bidrag til kommunens arbeid med å skaffe seg oversikt over helsetilstanden i befolkningen og faktorer som påvirker denne, mens oppvekstprofilene gir oversikt over sentrale faktorer knyttet til oppvekst.

Profilene inneholder statistikk på kommunenivå, og skal inngå som en del av den lovpålagte oversikten etter folkehelseloven. Profilene viser hovedtrekk i kommunens folkehelse, nøkkeltall for folkehelse sammenlignet med landsgjennomsnittet, og et kommunebarometer som peker på hovedutfordringer for kommunen.

Oppvekstprofilen for Nærøysund kommune viser noen av kommunen styrker og utfordringer, og kan benyttes i planarbeidet for barn og unge og deres oppvekstmiljø. Temaet for profilene for 2021 er trivsel, læring og gjennomføring i skolen.

Nedenfor presenteres noen indikatorer om barn og unge i Nærøysund kommune:

- Andelen 5.-klassinger som er på laveste mestringsnivå i lesing er høyere enn i landet som helhet.
- Andelen ungdomsskoleelever som oppgir at de er plaget av ensomhet, er ikke signifikant forskjellig fra landsnivået.
- Andelen som gjennomfører videregående opplæring, er ikke signifikant forskjellig fra landsnivået.
- Andelen barn (0-17 år) som bor i husholdninger med vedvarende lavinntekt, er ikke signifikant forskjellig fra landet som helhet. Vedvarende lav husholdningsinntekt vil si at den gjennomsnittlige inntekten i en treårsperiode er under 60 prosent av median husholdningsinntekt i Norge.

I oversikten nedenfor sammenlignes noen nøkkeltall for kommunen og fylket med landstall. I figuren og tall kolonnene tas det hensyn til at kommuner og fylker kan ha ulik alders og kjønnsammensetning sammenlignet med landet. Vær oppmerksom på at også grønne verdier kan innebære en utfordring for kommunen, fordi lands nivået ikke nødvendigvis representerer et ønsket nivå. Verdiområdet for de 10 beste kommunene i landet kan være noe å strekke seg etter.

² <https://www.fhi.no/fp/oppvekst/hent-oppvekstprofil/>

- Kommunen ligger signifikant bedre an enn landet som helhet
- Kommunen ligger signifikant dårligere an enn landet som helhet
- Kommunen er ikke signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Kommunen er signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Ikke testet for statistisk signifikans
- Verdien for fylket (ikke testet for statistisk signifikans)
- Verdien for landet som helhet
- Variasjonen mellom kommunene i fylket
- De ti beste kommunene i landet

Figur 4 Oppvekstbarometer for Nærøysund kommune 2021³

³ <https://www.fhi.no/fp/oppvekst/hent-oppvekstprofil/>

3.4 Skolene i Nærøysund

Nærøysund kommune har cirka 1100 elever i kommunale grunnskoler. Elevene er fordelt på en barneskole, to kombinerte barne- og ungdomsskoler og tre oppvekstsentre. I tillegg er to skoleanlegg ikke i drift for tiden grunnet få elever.

De seks skoleanleggene i drift er beskrevet med nøkkeltall i tabellen nedenfor. Skoleanleggene er befart, det er gjennomført studier av bygningstegninger og gjennomført møte med skoleledelse, enkelte representanter for det pedagogiske personalet og kommuneadministrasjonen.

Tabell 1: Oversikt over skolenes kapasitet, elevtall, bygningsareal og oppfylingsgrad per høsten 2021.

Barneskoler	Elevkapasitet	Elevtall	Areal	Areal per elevkapasitet	Areal per elev	Oppfylingsgrad
Austafjord oppvekstsenter	140	57	2 913	21	51	41 %
Foldereid oppvekstsenter	80	27	1 047	13	39	34 %
Gravvik oppvekstsenter	80	8	900	11	113	10 %
Kolvereid kombinertskole	504	397	8 320	17	21	79 %
Nærøysundet skole	154	142	2 112	14	15	92 %
Rørvik kombinertskole	588	537	7 271	12	14	91 %
SUM	1 546	1 168	22 563	15	19	76 %

Det foreligger en tilstandsanalyse, utført av Norconsult i 2020. Denne danner grunnlaget for analyser knyttet til bygningenes tilstand. Kolvereid barne- og ungdomsskole er fullført etter analysen, og antas ikke å ha noe vedlikeholdsetterslep. Tiltakskostnadene er utførelseskostnad for selve etterslepet. Det må antas at den reelle kostnaden for utbedring (inkludert følgekostnader, planlegging, prosjektering, byggeledelse, prosjektledelse og andre byggherrekostnader, merverdiavgift etc.) vil være to til tre ganger høyere enn kostnadene som er oppgitt i tabellen nedenfor.

Tabell 2: Oversikt over skolenes bygningsareal, vedlikeholdsetterslep og byggeår.

Skoler samlet (x1000 kr)	Strakstiltak	Tiltak 1-5 år	Areal	Tiltak per m2	Tiltak per elev	Byggeår
Austafjord oppvekstsenter	100	9 900	2 013	9 935	175 439	1975, 1999
Foldereid oppvekstsenter	50	23 000	1 047	22 015	853 704	1958, +
Gravvik oppvekstsenter	300	20 600	900	23 222	2 612 500	1964, 1983
Kolvereid skole	-	-	8 320	-	-	2020, 2012
Nærøysundet skole	600	27 600	5 344	5 277	198 592	1964,1964,2003/5
Rørvik skole	390	6 600	7 271	2 077	13 017	1975,1997,2003,2008

Barneskoler (x1000 kr)	Strakstiltak	Tiltak 1-5 år	Areal	Tiltak per m2	Tiltak per elev	Byggeår
Austafjord oppvekstsenter	70	6 930	1 409	4 968	175 000	1975, 1999
Foldereid oppvekstsenter	50	23 000	1 047	22 015	853 704	1958, +
Gravvik oppvekstsenter	300	20 600	900	23 222	2 612 500	1964, 1983
Kolvereid skole	-	-	3 789	-	-	2020
Nærøysundet skole	600	27 600	5 344	5 277	198 592	1964,1964,2003/5
Rørvik skole	90	2 400	2 050	1 215	6 712	1975,1997,2003

Ungdomsskoler (x1000 kr)	Strakstiltak	Tiltak 1-5 år	Areal	Tiltak per m2	Tiltak per elev	Byggeår
Austafjord oppvekstsenter	30	2 970	604	4 968	176 471	1975, 1999
Kolvereid skole	-	-	4 531	-	-	2021
Rørvik skole	300	4 200	5 221	862	27 108	2008

3.4.1 Austafjord skole

Austafjord skole ligger på ytre Vikna i naturskjønne omgivelser. Skolen har lysløype med gapahuk og lavvo i umiddelbar nærhet og et flott uteområde der store deler er nyetablert. Austafjord skole er en fådelt 1-10 skole med 57 elever og 11 lærere,⁴ fordelt på 7,9 årsverk. 80 % av de som underviser har godkjent utdanning. Dette gir en lærertetthet på 7,2 elever per lærer på 1.-4.trinn, 10,3 elever per lærer på 5.-7.trinn og 10,9 elever per lærer på 8.-10.trinn. Elevtallet varierer fra 3 til 9 elever pr. klassetrinn, og skolen har det siste året arbeidet med å få etablert en fådelt struktur der to og to klassetrinn går sammen.

Skolebygget på Austafjord har tilstrekkelig areal i forhold til elevtallet, og skolens klasserom, gangareal og garderober ble pusset opp til skolestart høsten 2021. Samtidig er deler av bygget nedslitt og veggene mot øst lekker. Uteområdet til skolen er stort og relativt godt utstyrt. Deler av skolebyggets areal vil bli frigjort nå når barnehagen flytter inn i nybygg. Skolen rommer også en bibliotekfilial som benyttes av skoleelevene og lokalbefolkningen.

3.4.2 Foldereid oppvekstsenter

Foldereid oppvekstsenter ligger i sentrum av Foldereid. Skolen og barnehagen er samlokalisert i samme bygg. Barnetallet i barnehagen gjør at det er tilstrekkelig med en pedagogisk leder i tillegg til rektor som er styrer. Barnehagen ble flyttet inn i totalrenoverte lokaler i en egen fløy av skolebygget i 2015. Resten av bygget har også gjennomgått vesentlig renovasjon de siste årene. Foldereid oppvekstsenter har 27

elever og 6 lærere, fordelt på 4,4 årsverk.⁵ 92 % av de som underviser har godkjent utdanning.

Dette gir en lærertetthet på 6,5 elever per lærer på 1.-4.trinn, og 9,3 elever per lærer på 5.-7.trinn. Klassetrinnene varierer mellom 2 og 6 elever per trinn. Det startet 5 skoleelever i 1.klasse høsten 2020.

Foldereid oppvekstsenter er en PALS-skole, som over mange år har jobbet for et godt læringsmiljø og et godt psykososialt miljø for elevene. Skolen jobber systematisk med språk, både lesing og skriving. Deres største satsningsområde i inneværende år er digitalisering og bruk av læringsbrett i undervisningen.

Oppvekstsenteret tilbyr SFO i barnehagen.

⁴ <https://gsi.udir.no/app/#!/view/units/collectionset/1/collection/88/unit/4894/>

⁵ <https://gsi.udir.no/app/#!/view/units/collectionset/1/collection/88/unit/4926/>

Skolen er 3-delt. 1.-2.klasse, 3.-4.klasse og 5.-7.klasse er sammenslått i de fleste timer

Skolebygget på Foldereid er relativt godt vedlikeholdt, mens lokalet til kroppsøving er nedslitt. Skolen har også svømmehall.

3.4.3 Gravvik oppvekstsenter

Gravvik oppvekstsenter er en todelt barneskole med for tiden 8 elever og 4 lærere fordelt på 2,9 årsverk, i tillegg til rektor⁶. Alle som underviser har godkjent utdanning. Dette gir en lærertetthet på 4,7 elever per lærer på 1.-4.trinn, og 4,3 elever per lærer på 5.-7.trinn. I barnehagen er det et økende barnetall som bidrar til at det må tilsettes en ekstra pedagogisk leder fra 1.

august for å overholde pedagognormen.

Gravvik oppvekstsenter ligger ved tettstedet Naustbukta.

Oppvekstsenteret tilbyr SFO i barnehagen. Skolebygget på Gravvik er nedslitt og det er planlagt en flytting av barnehagen inn i skolen, høsten 2021.

3.4.4 Kolvereid skole

Kolvereid Skole er en 1-10 skole med 69 ansatte og 397 elever. 158 av elevene tilhører ungdomstrinnet. Elevtallet på barnetrinnet på Kolvereid har vært økende de siste årene, fra 226 elever på barnetrinnet i 2018/19 til 241 elever i 2020/21. Dette på tross av at 10 elever som i utgangspunktet ville vært elever på Kolvereid, går på Val grunnskole som er privat. Sist høst startet det 30 elever på 1. trinn, mens det i 2021/22 også vil være ca. 30 skolestartere. Ungdomstrinnselevne kommer fra alle grendeskolen i gamle Nærøy, og elevtallet har i de siste årene vært synkende, blant annet med små kull fra skolene rundt.

Alle som underviser har godkjent utdanning. Dette gir en lærertetthet på 11,7 elever per lærer på 1.-4.trinn, 10,4 elever per lærer på 5.-7.trinn og 13,7 elever per lærer på 8.-10.trinn. Elevtallet varierer fra 28 til 37 elever pr. klassetrinn på barneskolen, men mellom 48 og 52 elever på ungdomsskolen. Høsten 2020 sto et nytt og flott skolebygg ferdig for barnetrinnet, i nær tilknytning til ungdomstrinnet. Da ble Kolvereid skoles elever og lærere på 1.-10. trinn samlokalisert midt i Kolvereid sentrum.

⁶ <https://gsi.udir.no/app/#!/view/units/collectionset/1/collection/88/unit/4927/>

3.4.5 Nærøysundet skole

Nærøysundet skole ligger på Ottersøy og er en barneskole med 142 elever og 26 ansatte, fordelt på 12,7 årsverk. Alle som underviser har godkjent utdanning.⁷ Dette gir en lærertetthet på 12 elever per lærer på 1.-4.trinn, og 12,7 elever per lærer på 5.-7.trinn⁸. Elevtallet varierer mellom 9 og 28 elever per klassetrinn.

30 av skolens elever har plass i SFO.

Skolens areal strekker ikke til med tanke på undervisningsrom og SFO areal. Brakkebyggene som tidligere huset Kolvereid barnehage, ble derfor flyttet til Nærøysundet, for å gi plass for SFO avdelingen.

Skolen har bibliotek, skolekjøkken og en mindre sløydsal, men mangler musikkrom, naturfagsrom og tilstrekkelig med egnede kunst og håndverksrom. Det er for lite areal til pedagogarbeidsplasser for å oppfylle normkrav. Skolen mangler videre møterom, samt fellesareal og grupperom. Gymsalen er fra ca. 1970, og tilfredsstillende ikke kravene knyttet til oppvarming, demping i gulv, lys og garderobefasiliteter. Uteområdet på Nærøysundet skole er bra.

⁷ <https://gsi.udir.no/app/#!/view/units/collectionset/1/collection/88/unit/4932/>

⁸ <https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-grunnskole/larernormkalkulator/larernorm-for-grunnskolen2/>

3.4.6 Rørvik skole

Rørvik skole er en stor skole med 538 elever, og 63 lærere fordelt på 54,1 årsverk. 215 av elevene går på 1.-4.trinn, mens 323 elever går på 5.-10.trinn. 97 % av de som underviser har godkjent utdanning.⁹ Dette gir en lærertetthet på 13,9 elever per lærer på 1.-4.trinn, 15,7 elever per lærer på 5.-7.trinn og 14,0 elever per lærer på 8.-10.trinn.¹⁰ Elevtallet varierer mellom 45 og 56 elever per klassetrinn på barneskolen, men mellom 48 og 62 elever på ungdomsskolen.

Skolen består av to ulike skolebygninger med 1-4. trinn og 5-10. trinn i hvert sitt bygg. Skolen tilbyr skolefritidsordning til alle elever fra 1-4. trinn. Rørvik skole er en PALS skole, der lærere og ledelse øver og oppmuntrer elevene til ønsket atferd i og utenfor klasserommet, et arbeid man kan se positive resultater av.

Rørvik skole har i utgangspunktet for lite areal med tanke på elevtallet, og det er stor mangel på grupperom og mulighet for å skjerme elever på barnetrinnet. Dette gjelder også for storskolen, der basearealet er forsøkt inndelt som klasseromskole ved hjelp av ulike inventarløsninger som hyller og skap. Her er det også mangel på grupperom, og mulighet for å skjerme elevgrupper for støy og impulser. Det eksisterer lærerarbeidsrom i tilknytning til basearealene i tillegg til at det er utformet lærerarbeidsplasser i nærheten av spiserom, som ikke blir brukt i tråd med formålet. Skolen har også få spesialrom for elever med spesielle behov, og få møterom.

3.5 Lærertetthet

Fra og med skoleåret 2019-20 ble normen for lærertetthet i ordinær undervisning (basert på den såkalte gruppestørrelse 2) innført. Det framgår av vedtaket i Stortinget at lærertetthetsnormen skal være på skolenivå. Lærernormen er en indikator som sier noe om antall elever per lærer i ordinær undervisning. Ressurser til spesialundervisning og undervisning i særskilt norsk regnes ikke med. Fra høsten 2019 har lærernormen vært 15 elever på 1.-4. trinn, 20 elever på 5.-7. trinn og 8.-10. trinn. Alle skolene i Nærøysund oppfyller lærernormen med god margin. De minste skolene har vesentlig høyere lærertetthet enn de største skolene (se under hver enkelt skole i forrige delkapittel). Total overoppfyllelse av lærernormen er 29 årsverk.

⁹ <https://skoleporten.udir.no/oversikt/oversikt/grunnskole/roervik-skole>

¹⁰ <https://gsi.udir.no/app/#!/view/units/collectionset/1/collection/88/unit/4901/>

3.6 Skoleskyss

Nærøysund har en utfordrende geografi, og nesten halvparten av elevene i kommunen er avhengig av skoleskyss.

Det er gjort en kartlegging av hvor mange av elevene som tilhører de ulike skolene som har vedtak om skoleskyss. Årsakene til at elever får innvilget vedtak om skoleskyss skyldes enten avstand mellom bosted og skole (2 km for første klasse og 4 km for øvrige trinn), eller farlig skolevei. Skolene har varierende mengde elever med behov for skoleskyss, som det fremkommer av tabellen nedenfor.

Tabell 3: Oversikt over skoleskyss per skole i skoleåret 2020/2021 (kilde: Nærøysund kommuneadministrasjon).

Dagens situasjon	Skoleskyss Kommunalt vedtak	Skoleskyss Fylkesk. vedtak	Skoleskyss Sum vedtak	Elever	Andel elever med skoleskyss
Austafjord oppvekstsenter	0	48	48	57	84 %
Foldereid oppvekstsenter	2	16	18	27	67 %
Gravvik oppvekstsenter	5	4	9	8	113 %
Kolvereid skole	8	187	195	397	49 %
Nærøysundet skole	6	94	100	142	70 %
Rørvik skole	67	106	173	537	32 %
SUM	88	455	543	1168	46 %

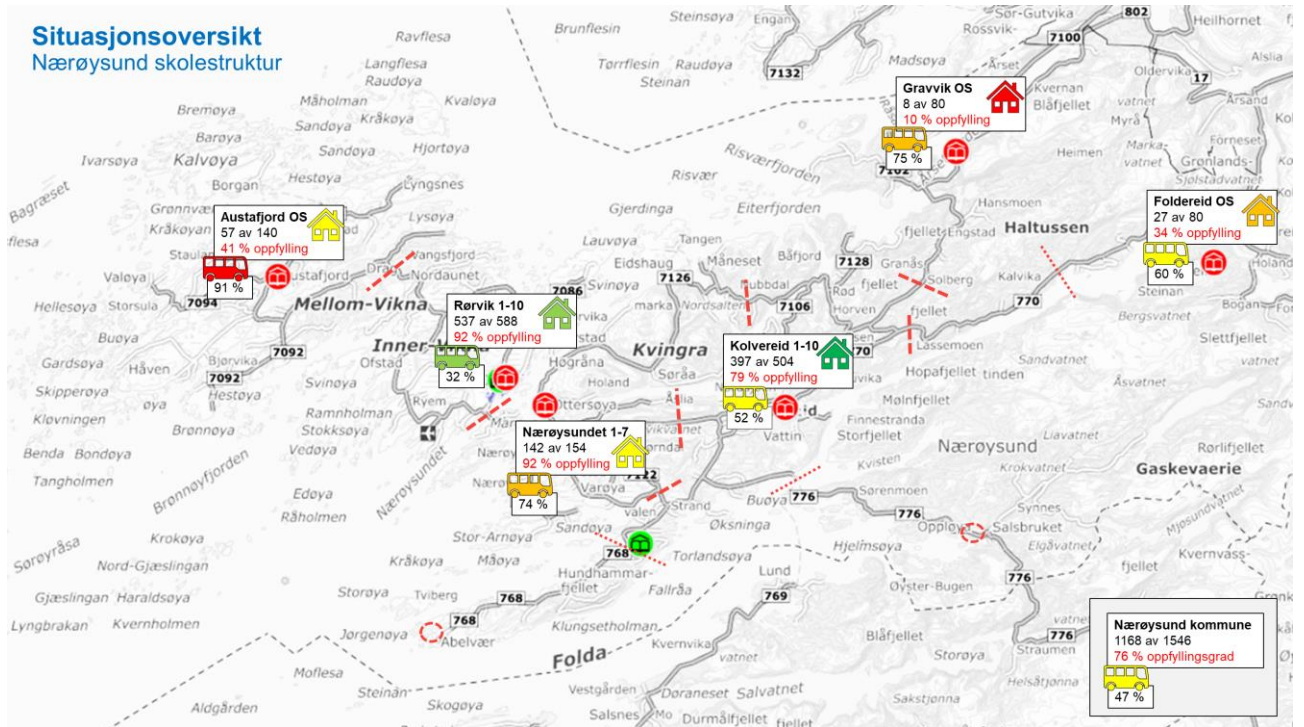
Fylkeskommunen har i sine retningslinjer (2017) følgende anbefalte maksimale reisetider:

- 45 minutter for 1.–4. trinn
- 60 minutter for 5.–7. trinn
- 75 minutter for 8.–10. trinn

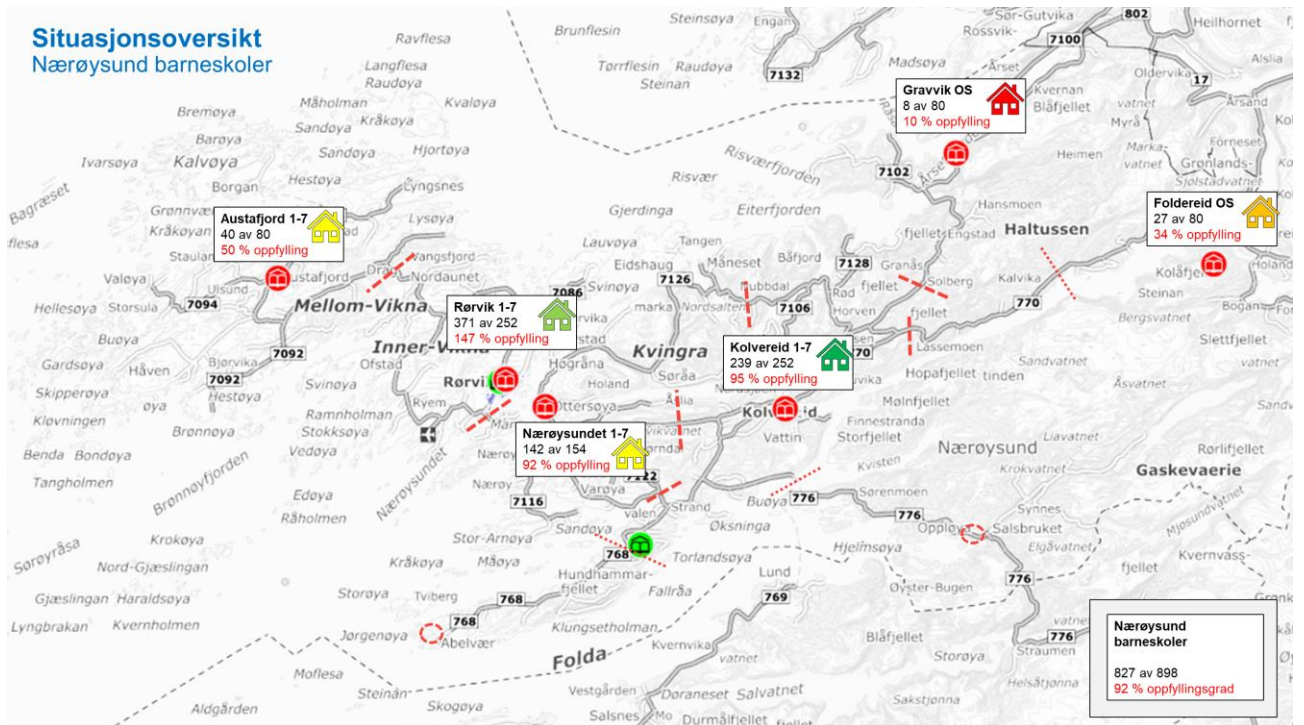
Retningslinjene er veiledende og skyssoperatøren (AtB) skal planlegge ut ifra at de fleste elevene dekkes av de anbefalte reisetidene.

3.7 Oppsummering av situasjonsbeskrivelsen

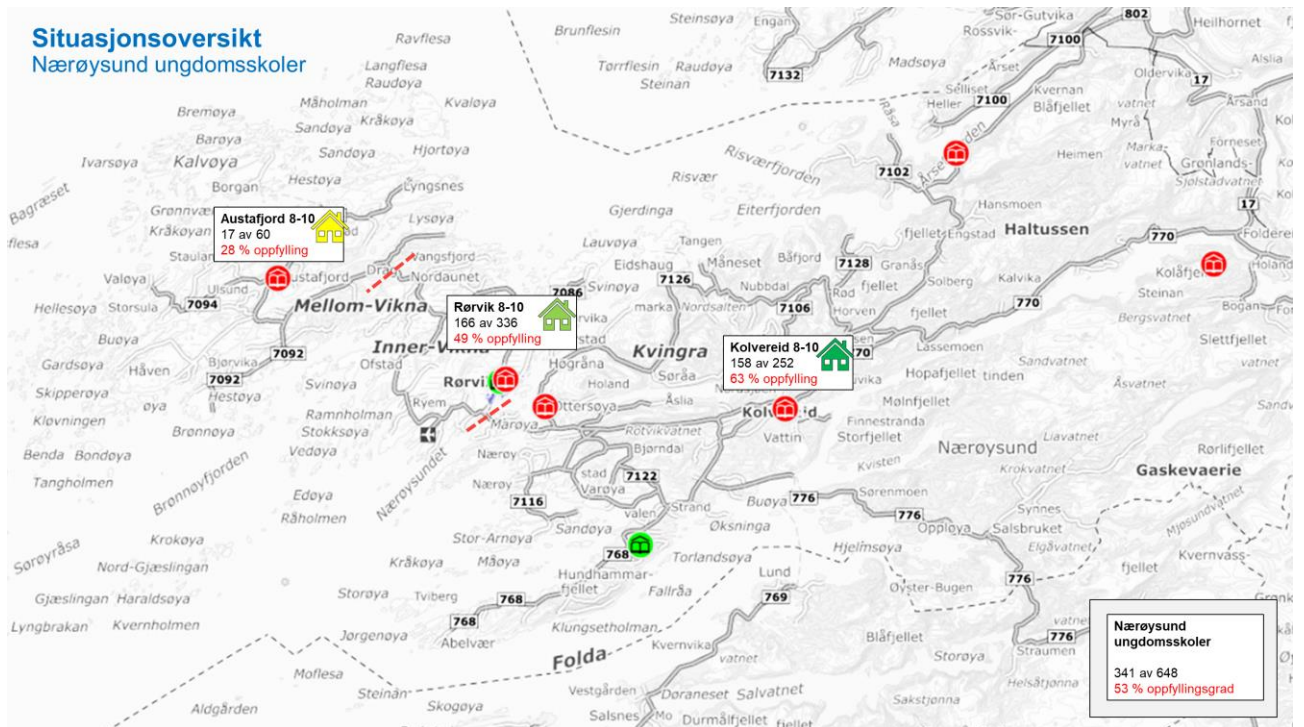
Figur 5 til Figur 7 viser en oppsummering av kapasitet og elevtall på de ulike skolene og andel elever som har vedtak om skyss. Fargen og tallene på «bussene» viser hvor stor andel av elevene som har skoleskyss i dag og tallene i rammen viser hvor mange elever som går på skolen av total elevkapasitet ved siste telling (oktober 2020). Fargen på «skolebyggene» angir hvor stort vedlikeholdsetterslepet ved den enkelte skole er. Figurene viser også skolekretsgrensene og tall for kommunen som helhet i rammen nederst til høyre.

Figur 5: Oppsummering av dagens situasjon for de aktuelle skolene i Nærøysund kommune per 2021/2022. Bygningsfarge angir skolebyggenes tilstand, bussen angir andel elever med skoleskys (tall fra 2020/2021) og tekstboksen angir oppfyltingsgrad (elever i forhold til kapasitet).

Figur 6: Oppsummering av dagens situasjon for de aktuelle barneskolene i Nærøysund kommune per 2021/2022. Bygningsfarge angir skolebyggenes tilstand og tekstboksen angir oppfyltingsgrad (elever i forhold til kapasitet).

Figur 7: Oppsummering av dagens situasjon for de aktuelle ungdomsskolene i Nærøysund kommune per 2021/2022. Bygningsfarge angir skolebyggenes tilstand og tekstboksen angir oppfyltingsgrad (elever i forhold til kapasitet).

5 OVERORDNET STRATEGI FOR NÆRØYSUND KOMMUNE

Kommunen utvikler og styrer etter en rekke planer. De overordnede planene i kommunen er kommuneplanen, som består av en samfunnsdel og en arealdel. Kommuneplanen bygger på en planstrategi. Disse planene er det strategiske fundamentet for kommunens ønskede utvikling. Utover disse finnes det en rekke ulike planer og strategier, for ulike temaer og for ulike geografiske områder. Mange av disse er på kommunalt nivå, mens det finnes også planer og strategier på regionalt nivå og på nasjonalt nivå. Planene sier noe om nåsituasjonen i kommunen, men peker også på retningen og mulighetsrommet for en framtidig utvikling.

Den sammenslåtte kommunen har ikke ferdigstilt arbeidet med ny kommuneplan. Fra planprogram og samfunnsdelens høringsutkast kan vi likevel lese følgende visjon for den nye kommunen:

Nærøysund kommunes nye visjon i høringsutkastet er:

Nærøysund – muligheter i hele livsløpet.

Den nye kommunen har tre satsingsområder frem mot 2033: Gode liv i Nærøysund, Grønn utviklingskraft og Samskapende kommune.

Følgende muligheter og utfordringer skisseres i høringsdokumentet:

- Tilgjengelig og variert kultur-, natur- og friluftstilbud
- Sterkt og innovativt næringsliv og utdanningsmiljø
- Ny kommune – urbane kvaliteter og aktive lokalsamfunn
- Demografisk utvikling – flere eldre og færre yngre
- Økende forskjeller i levekår, utenforskap
- Strammere kommunale økonomiske rammer
- Levevane- og helseutfordringer
- Tilpasning til endret klima og miljø

Hovedmålene som foreslås relatert til oppvekstvilkår og skole:

- Gode liv:
 - Ha barnehager og skoler som fremmer helse, trivsel, mestring, kreativitet, lek og læring
 - Satse på grunnleggende ferdigheter og livsmestring i skolen
 - Skape en kultur som bidrar til økt samhandling med foreldre
 - Sørge for tidlig innsats og samhandling mellom hjelpeinstansene
 - Gi barn og unge følelse av fellesskap og tilhørighet
 - Inkludere alle uavhengig av etnisitet, kjønn, religion, seksuell legning, alder, sosial bakgrunn, fysisk og psykisk funksjonsevne
 - Aktivt jobbe for å utvikle trygge, tilrettelagte, sosiale og aktive møteplasser
- Grønn utviklingskraft:
 - Sikre tilgang til høyere utdanning
 - Utvikle og styrke lokale utdanningsmiljø i samspill med næringslivet
 - Videreutvikle og styrke samarbeidet mellom kommunen og næringslivet
- Samskapende kommune:
 - Sikre langsiktig økonomisk styring som gir handlingsrom
 - Fremme internt tverrfaglig samarbeid
 - Forbedre og videreutvikle kultur for læring, deling og samarbeid
 - Synliggjøre vår rike kulturarv i omdømme- og samfunnsbygging
 - Ta en offensiv posisjon regionalt, nasjonalt og internasjonalt spesielt rettet mot innovasjon- og utviklingssamarbeid

- Stimulere til og fremme samarbeid mellom det offentlige, private og frivillige
- Ta i bruk nye digitale løsninger

6 SENTRALE STYRINGSDOKUMENT OG FØRINGER FOR GRUNNSKOLEN

Kommuner er underlagt en rekke av lovene i det nasjonale lovverket. I denne utredningen har vi avgrenset gjennomgangen av lovverket til relevante lover som er relevante for skole.

Skoleeier har ansvar for at skolen blir drevet etter gjeldende lover og forskrifter. Det viktigste regelverket for å ivareta skolen og skolemiljøet i driftsfasen, er særlig knyttet til seks lover og forskrifter:

- Lov om grunnskolen og den videregående opplæringen (Opplæringsloven), av 17. juli 1998.
- Fagfornyelsen (LK20)
- Lov om likestilling og forbud mot diskriminering, av 1. januar 2018
- Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (Arbeidsmiljøloven), av 4. februar 1977
- Folkehelseloven, av 1. januar 2012
- Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler mv., av 1.1.1996, sist datert 1.7. 2014.

6.1 Opplæringsloven §9a

Alle elever i skolepliktig alder har ifølge opplæringslovens § 9a-2, rett til et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring. Dette er blant annet spesifisert i opplæringslovens § 9a-3 og 4: om psykososialt miljø, nulltoleranse og systematisk arbeid: Skolen skal aktivt, kontinuerlig og systematisk arbeide for å fremme et godt psykososialt miljø, der den enkelte eleven kan oppleve trygghet og sosial tilhørighet. Videre står det i § 9a-7, om det fysiske miljøet: Skolene skal planlegges, bygges, tilrettelegges og drives slik at det blir tatt hensyn til tryggheten, helsen, trivselen og læringen til elevene.

6.2 Opplæringsloven kapittel 9 og 10 – 9-1 og § 10-2, jf. § 10-1

I opplæringsloven kapittel 9 og 10 er det blant annet § 9-1 og § 10-2, jf. §10-1 som stiller kvalifikasjonskrav til ledere for grunnskoler og videregående skoler. Kravene blir ytterligere spesifisert i forskriften for opplæringsloven kapittel 14. Formålet med disse forskriftene er å medvirke til at skolene blir forsvarlig ledet. Hver enkelt skole skal ha en rektor som er faglig, pedagogisk og administrativ leder. Det er likevel gjort unntak for grunnskoler for 1.-7. trinnet med 30 elever eller mindre. Loven inneholder også en mulighet for dispensasjon, der departementet etter søknad fra skoleeier kan gjøre unntak fra rektorkravet og åpne for andre måter å organisere ledelsen på.

Den som blir tilsatt som rektor, må oppfylle nærmere spesifiserte kompetansekrav. Det kreves tre års praksis fra undervisning eller fra administrativt arbeid i skolen eller annen utdanningsadministrasjon. Videre må rektor oppfylle de kompetansekrav som gjelder for å bli tilsatt i undervisningsstilling.

Rektor på en skole med rektorkrav kan ikke samtidig være leder for en annen skole. Dette gjelder også når den andre skolen ikke er omfattet av rektorkravet i loven. Forbudet mot felles rektor for flere skoler er grunnlagt med at rektor bør være mest mulig til stede på den skolen der det etter loven skal være rektor, slik at rektor er innforstått med utfordringene til skolen, og slik at ledelsen blir synlig og nærværende.

Enkelte skoler (små barneskoler) er ikke omfattet av rektorkravet. Så lenge ledelsen ved slike skoler er forsvarlig, stiller loven kommunen fritt til å velge hvordan ledelsen skal organiseres, og eventuelt hvem som skal tilsettes som leder ved skolen. Ledelsen kan også fordeles på flere personer. Det finnes ingen formelle kompetansekrav for ledelsen av slike skoler, og de kan også ha felles leder så langt kravet om det forsvarlige ellers blir oppfylt.

6.3 Fagfornyelsen (LK20)

Gjeldende læreplan for grunnopplæringen trådte i kraft i høsten 2020. De nye læreplanene blir innført trinnvis over en periode på tre år.

- Skoleåret 2020–21 tok 1.–9. trinn og Vg1 i bruk nye læreplaner.
- Skoleåret 2021–22 tar 10. trinn og Vg2 i bruk nye læreplaner.
- Skoleåret 2022–23 tar Vg3 i bruk nye læreplaner.

Ny overordnet del beskriver hvilke verdier og prinsipper grunnopplæringen skal bygge på. Fagfornyelsen innebærer et sterkere fokus på profesjonssamarbeid, dybdelæring og tverrfaglig tilnærming. Elevene skal oppleve undervisningen som relevant. Et samfunn og arbeidsliv i rask endring medfører behov for barn og unge som reflekterer, er kritiske, utforskende og kreative.

Et overordnet mål i LK20 er at alle elever i norsk skole skal utvikle grunnleggende ferdigheter og kompetanser, slik at de aktivt kan delta i kunnskapssamfunnet. Prinsipper for opplæringen i Overordnet del, slår blant annet fast at skolen skal gi alle elever like muligheter til å utvikle sine evner og sitt talent, individuelt og i samarbeid med andre, og at skolen skal fremme tilpasset opplæring og varierte arbeidsmåter.

6.4 Universell utforming

Ifølge Opplæringsloven har alle elever "rett til ein arbeidsplass som er tilpassa behova deira. Skolen skal innreiast slik at det blir teke omsyn til dei elevane ved skolen som har funksjonshemmingar" (Opplæringslova § 9a-7). Universell utforming er en strategi for planlegging og utforming av produkter og omgivelser for å oppnå et inkluderende samfunn med full likestilling og deltakelse for alle. Prinsippet om universell utforming er lovfestet i «Lov om likestilling og forbud mot diskriminering», gjeldende fra 01.01.2018. Ifølge loven skal offentlig virksomhet og privat virksomhet som er rettet mot allmennheten, arbeide aktivt og målrettet for å fremme universell utforming innenfor virksomheten. Loven omfatter skolens plikter til å sikre universell utforming i tråd med loven.

6.5 Arbeidsmiljøloven

De ansatte sine rettigheter er ivaretatt gjennom «Arbeidsmiljøloven». Arbeidstilsynet fører tilsyn med at loven etterfølges. Dette gjelder blant annet kontorarbeidsplasser for lærere, forholdene for administrasjonen, samt alle personalfasiliteter i anlegget.

6.6 Folkehelseloven

Lov om folkehelsearbeid (Folkehelseloven av 24. juni 2011 nr. 29) trådte i kraft 1. januar 2012. Formålet med denne loven er å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevner sosiale helseforskjeller. Folkehelsearbeidet skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse.

Loven skal sikre at kommuner, fylkeskommuner og statlige helsemyndigheter setter i verk tiltak og samordner sin virksomhet i folkehelsearbeidet på en forsvarlig måte. Loven skal legge til rette for et langsiktig og systematisk folkehelsearbeid, derfor skal «Helse i alt vi gjør» være et gjennomgående prinsipp for utforming av skoleanlegget inn- og utomhus. Særlig med tanke på skolens uteområde skal man planlegge for

allsidig fysisk aktivitet for alle aldersgrupper. Det være seg arealer for lek og utfoldelse, eller tilrettelegging for sykkel- og gangstier, eller tiltak for å begrense motorisert trafikk.

6.7 Forskrift om miljørettet helsevern i skoler og barnehager

Forskriften trådte i kraft 1.1.1996 og blir ofte kalt for barnas arbeidsmiljølov. Forskriften inneholder krav til det fysiske og sosiale miljøet, og stiller krav til blant annet ansvarsforhold, internkontroll, plikt til opplysning og informasjon, tilsyn, sanksjoner og klage. Formålet med forskriften er å bidra til at miljøet i barnehager og skoler fremmer helse, trivsel og gode sosiale og miljømessige forhold, samt forebygger sykdom og skade. Forskriften forutsetter at det enkelte skoleanlegg skal godkjennes. Dette gjelder også nye skoler. Forskriften er hjemlet i Folkehelseloven.

6.8 Kompetansekrav for undervisningspersonalet

I 2017 ble kravet om at undervisningspersonalet må ha relevant kompetanse i de fagene der de skal undervise, forsterket. Kravet er konkretisert i §§ 14-2 og 14-3 i forskrift til opplæringsloven. For å undervise i norsk, samisk, norsk tegnspråk, matematikk eller engelsk på barnetrinnet kreves det at lærer har minst 30 studiepoeng som er relevante for faget.

For å undervise i norsk, samisk, norsk tegnspråk, matematikk eller engelsk på ungdomstrinnet kreves det at lærer har minst 60 studiepoeng som er relevante for faget. For å undervise i andre fag på ungdomstrinnet kreves det minst 30 studiepoeng som er relevante for faget. Dette gjelder imidlertid ikke for valgfagene, utdanningsvalg og arbeidslivsfag.

Kommunen som skoleeier har fram til 1. august 2025 mulighet til å gi dispensasjon fra kravet for ansatte som har fullført allmennlærerutdanning og de som før 1. januar 2014 oppfylte kravene for ansettelse i undervisningsstilling. Konsekvensene av dette er at fra 2025 må alle skoler ha godkjent kompetanse i alle fag det skal undervises i.

Fra høsten 2017 ble grunnskolelærerutdanningen en femårig masterutdanning. Den ene utdanningen retter seg mot 1.-7. trinn med vekt på begynneropplæring, mens den andre retter seg mot 5.-10. trinn. Studenter i grunnskolelærerutdanningen, GLU 1.-7. trinn, vil normalt ha tre til fire undervisningsfag. Alle studenter må ha minst 30 studiepoeng i norsk og matematikk. Studenter i GLU 5.-10. trinn vil normalt ha to til tre undervisningsfag, og studentene må ha minst 60 studiepoeng i norsk og matematikk I og II. Undervisningsfag III er normalt på 30 studiepoeng.

Med dette kan man si at allmennlærerens tid er forbi. Studentene vil i framtiden uteksamineres med masterfordypning i enten begynneropplæring, et undervisningsfag eller i pedagogikk/spesialpedagogikk.

6.9 Rammeplan for SFO – Forskrift om rammeplan for skolefritidsordningen

Forskrift om rammeplan for skolefritidsordningen trådte i kraft 6. juni 2021. Målet med rammeplanen er å få et mer likeverdig tilbud i hele landet.

SFO skal legge til rette for lek, kultur og fritidsaktiviteter som er tilpasset barn i ulik alder og med forskjellig funksjonsnivå. SFO skal legge til rette for et innhold og å benytte arbeidsmåter som sikrer god samhandling i barnegruppene, mellom enkeltbarn og mellom voksne og barn. Barna skal ha gode vilkår for å medvirke. SFO

skal ha et helsefremmende innhold og bidra til barnas psykiske helse gjennom å støtte deres opplevelser av livsglede, mestring og egenverd. Innholdet i SFO skal støtte opp under at alle barn har mulighet til å utvikle vennskap, et positivt selvbilde og en trygg identitet. SFO skal innrettes slik at alle barn får gode utviklingsvilkår, uavhengig av barnas forutsetninger og behov for tilrettelegging, og bidra til at alle barn er en del av et inkluderende fellesskap. Dette krever også et areal som både passer barnegruppens alder og forutsetninger.

6.10 Opplæringsloven § 15-8, samarbeid

Skolene er pålagt å samarbeide med relevante kommunale tjenester om vurdering og oppfølging av barn og unge med helsemessige, personlige, sosiale eller emosjonelle vansker. PPT helsesykepleiere, barneverntjeneste, kommunepsykolog, psykisk helse og rus, legetjeneste og fysioterapi- og ergoterapitjeneste er viktige samarbeidspartnere og kan bidra både på individ- og systemnivå med komplementær kompetanse til skolens egen. Stortingsmelding 6 (Meld. St. 6 (2019–2020) gir tydelige signaler på at samarbeidet mellom kommunale tjenester må bli bedre, kompetansen skal komme nærmere elevene og for å lykkes med tidlig innsats kan det være nødvendig å endre både arbeidsformer og strukturer. Regjeringen vil at alle barn og unge blir sett og får den hjelpen de trenger når de trenger den. Det innebærer at kompetansen bør være så nær barna som mulig. En vil bygge et lag rundt barna og elevene som blant annet inkluderer lærere, spesialpedagogiske ressurser, pedagogisk-psykologisk tjeneste (PP-tjenesten) og helsestasjon- og skolehelsetjenesten. Regjeringen vil også styrke samarbeidet mellom foreldre, barnehage, skole, skolefritidsordning (SFO) og andre offentlige tjenester.

6.11 Skoleskyss

Retten til skoleskyss er hjemlet i opplæringsloven, § 7-1. For å ha rett til gratis skoleskyss, må elever i 1. klasse ha mer enn 2 km skolevei. Elever på 2. – 10. trinn har rett på skoleskyss dersom skoleveien er lenger enn 4 km. Skoleveien skal måles fra inngangsdøren der eleven bor til inngangsdøren på skolen etter korteste farbare vei. Elever som har særlig farlig eller vanskelig skolevei, har rett til gratis skyss uten hensyn til veilengde.

Reisetiden er definert som gangtid til transportmiddel, tid på transportmiddel, og ventetid før/etter skolestart/slutt. Skoleskyssen må organiseres slik at elevene får en akseptabel reisetid. I vurdering av akseptabel reisetid skal gangtid, og tid med transportmidlet sees i sammenheng. Det settes ingen øvre tid for reisetid. Det er særlig viktig for 6-åringene at skyssen blir organisert slik at den totale reisetiden blir så kort som mulig. Så vidt mulig skal skoleskyssen tilrettelegges slik at ventetiden blir minst mulig før skolestart og tilnærmet ingen ventetid ved skoleslutt. I den grad det blir ventetid, er kommunene ansvarlige for å organisere og finansiere tilsyn. Det kan påregnes lengre reisetiden ved f.eks. delt bopel, eller skyss utenom nærskolen. Skyssopplegget skal være innenfor opplæringslovens rammer.

Funksjonsfriske barn har ikke rett til skyss til og fra skolefritidsordningen. Dette gjelder selv om barnet har rett til skyss til og fra skolen. Det framgår av Ot.prp.nr.60 (1997-1998) side 5 at: «Etter dagens regelverk har barna ikke rett til skyss til og fra skolefritidsordningen. Det er i dag opp til kommunen og fylkeskommunen om det blir lagt til rette for at barna som deltar på skolefritidstilbudet, gis tilbud innen skoleskyssordningen.».

Det vil derfor være opp til kommune/fylkeskommune hvordan skyssopplegget organiseres. I praksis vil nok de fleste foreldre selv hente barna fra SFO på vei hjem fra jobb, inntil barna er selvstendige nok til å komme hjem litt før foreldrene.

7 TEORETISK RAMMEVERK SKOLEFAGLIG KVALITET

Vi vil her belyse noen sentrale forskningsfunn som angår skolestruktur. Intensjonen med dette er å danne et felles bakteppe basert på kunnskap, og ikke på myter eller antakelser når en skal behandle aktuelle spørsmål om fremtidig skolestruktur i Nærøysund.

7.1 Hva sier lovverket ved endring av skolestruktur?

Hverken opplæringsloven eller annet regelverk har regler som legger føringer for innholdet ved endring av skolestruktur, altså når det vil være lovlig eller ulovlig å avvikle en skole. Avgjørelser om skolestruktur ligger i kjerneområdet av den kommunale handlingsfriheten, og slike avgjørelser må bygge på kommunestyrets økonomiske, politiske og samfunnsmessige prioriteringer, jf. Udir-2-2012.

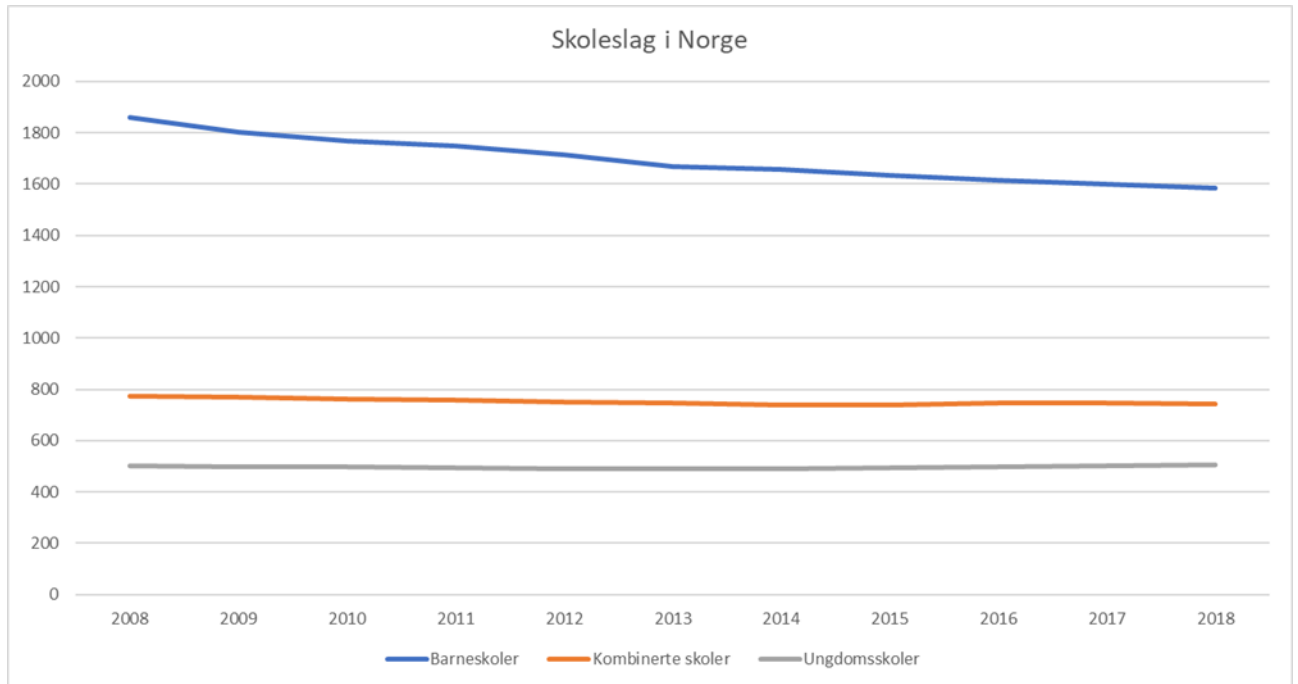
Utdanningsdirektoratet kom 15.03.12 med et nytt rundskriv om saksbehandlingsregler for skolenedleggelse, for å bidra til en mer ensartet og korrekt regelverkshåndtering rundt dette. Avgjørelsen om å avvikle en skole er ikke et enkeltvedtak, og reglene i Forvaltningsloven kapittel IV-VI om saksforberedelse, vedtak, klage og omgjøring gjelder derfor ikke. Det er likevel et krav om at saken skal være forsvarlig klarlagt før avgjørelsen blir tatt. I en sak om skolenedleggelse betyr dette at kommunestyret skal ha rimelig kjennskap til synspunktene til dem som blir rammet av nedleggelsen før de gjør vedtak.

Barnekonvensjonen er tatt inn i norsk rett ved Lov om styrking av menneskerettighetenes stilling i norsk rett (menneskerettsloven) i 2003 og forplikter kommunene til å legge vekt på barnets beste, også i saker om skolestruktur. Barnekonvensjonen går ved uenighet fremfor norsk lov, jf. menneskerettsloven § 3. Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved alle avgjørelser som gjelder barn. Hva som er til det beste for barn går ikke direkte frem av barnekonvensjonen. Det vil kunne være ulike hensyn og vurderinger knyttet til hva som er det beste for barn i ulike typer avgjørelser. Hensynet er heller ikke enerådende. Det er flere andre hensyn som også vil spille inn når det skal tas avgjørelser som gjelder barn, for eksempel økonomiske hensyn og hensynet til samfunnet samlet sett.

7.2 Skolestruktur i Norge - utviklingstrekk

Utdanningsdirektoratet (Udir) gir årlig ut Utdanningsspeilet, som viser tall og analyser av grunnopplæringen i Norge. Her kan vi lese at det i skoleåret 2019-20 er 2799 grunnskoler i Norge. Gjennomsnittlig elevtall per skole er 227, noe som er en økning på 26 elever per skole de siste 10 årene. Tendensen nasjonalt går mot færre og større skoler. 195 skoler har flere enn 500 elever, en økning på 72 siste 10 årene. Antall skoler med færre enn 100 elever er i samme periode redusert fra 1028 til 792 skoler.

Siden 2009-10 er det årlig lagt ned i gjennomsnitt 54 skoler og opprettet 27 skoler. Skolene som ble lagt ned i denne perioden, hadde i gjennomsnitt 69 elever det siste året de var i drift. I 12 % av tilfellene blir det etablert privatskole på samme sted det året en offentlig skole legges ned, mange av disse er Montessori-skoler.

7.3 Sammenslåing av skoler

Kunnskapssenter for utdanning, ved Universitetet i Stavanger, hevder at det finnes lite forskning som spesifikt omhandler sammenslåing av skoler, og norsk forskning på området er nærmest fraværende. Senteret anbefaler derfor flere studier av fenomenet. Det finnes likevel noe forskning, mest internasjonal, som kan være relevant for prosessen man nå vurderer. Vi vil her kort presentere noen funn.

Man vektlegger ofte det sosiale i skolesammenslåinger; er opptatt av å bygge nye relasjoner og hindre mobbing. Det kan også være viktig å fokusere på det faglige.

I en studie fra Danmark fra 2016 så forskere på hva skolesammenslåinger har å si for faglig læring og elevresultater¹¹. Med utgangspunkt i skolesammenslåinger i Danmark fra 2010 og 2011, målte de effekt av sammenslåing på læring. De studerte testresultater ett år før sammenslåingen og inntil fire år etter sammenslåingen. Funnene indikerer negative effekter på prestasjoner på kort sikt, og at dette er mest utpreget for elever som går på skolen som blir nedlagt. Det kan se ut til at konsekvensene er størst for de som har gått på små skoler og på en skole som har stengt. Den negative effekten ser ut til å svekkes over tid, noe som tyder på at det kan ha sammenheng med selve «forstyrrelsen» av sammenslåingen.

I en annen studie¹² fra 2010, har forskere sett på konsekvenser for elevresultater ved skolesammenslåing i Kina. De finner en variasjon, men det kan se ut til at de yngste elevene opplever et dropp, mens eldre elever tjener på det. De skriver:

... overall the primary school merger has not harmed the academic performance of students, as some have claimed. We do find, however, that the timing of mergers matter;

¹¹ Beuchert, L. V., M. K. Humlum, H. S. Nielsen og N. Smith (2018) The Short-term Effects of School Consolidation on Student Achievement: Evidence of Disruption? *Economics of Education Review* 65: 31-47.

¹² Liu, C., Zhang, L., Luo, Renfu, L., Rozelle, S. og Loyalka, P. (2010) The Effect of Primary School Mergers on Academic Performance of Students in Rural China

when students are older (e.g., the fourth grade) their grades rise after merging. The grades of younger students, however, fall.

7.4 Skolestørrelse

Vurderingen av skolestørrelse, og hva som er definisjonen på «store» og «små» skoler, varierer sterkt fra land til land og region til region.

Statistisk Sentralbyrå (SSB) kategoriserer norske grunnskoler etter tre størrelser:

- Små skoler – mindre enn 100 elever
- Mellomstore skoler – mellom 100 og 299 elever
- Store skoler – mer enn 300 elever

Denne konkretiseringen legges til grunn for våre betegnelser små, mellomstore og store skoler. Når vi i det videre henviser til noen norske og internasjonale forskningsresultater som gjelder sammenhengen mellom størrelse og kvalitet, er det viktig å ha klart for seg at norsk forskning forholder seg til SSBs størrelseskategorisering, mens internasjonal forskning definerer små, mellomstore og store skoler med helt andre tall. Internasjonalt defineres skoler opp til 300 elever på barnetrinnet og 900 på videregående nivå som små skoler.

7.5 Sammenhenger mellom skolestørrelse og kvalitet

Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020 (LK20) består av en overordnet del, fag- og timefordelingen og læreplaner i fag. Overordnet del av læreplanverket utdyper verdigrunnlaget i opplæringslovens formålsparagraf og de overordnede prinsippene for grunnopplæringen. Den overordnede delen har status som forskrift sammen med resten av læreplanverket, og må leses i lys av opplæringsloven og annet relevant regelverk som gjelder for opplæringen i skolen. Overordnet del gir retning for opplæringen i fag, og alle fag bidrar til å realisere opplæringens brede formål. Læreplanene for fag beskriver fagenes innhold og mål. Grunnopplæringens virksomhet skal bygge på ett felles verdi- og kulturgrunnlag og prinsipper som bidrar til å fremme sosial og kulturell kompetanse hos elevene, motivasjon for læring, elevmedvirkning, tilpasset opplæring og like muligheter, samarbeid med hjemmene og samarbeid med lokalsamfunnet. Læreplanene i fag skal sikre elevene et godt faglig utbytte og gode faglige ferdigheter og kompetanser.

Alle formålene i skolen kan sies å representere ulike mål på kvalitet i skolen. Ulike sider av kvalitet har vært vektlagt til ulike tider. De siste årene har særlig skolens bidrag til elevenes faglige utbytte stått i sentrum for den offentlige debatten. Nasjonale utdanningsmyndigheter vektlegger imidlertid alle formålene med skolen. Når vi skal undersøke sammenhengen mellom kvalitet og skolestørrelse, blir det derfor viktig å se på følgende kvalitetsdimensjoner:

- Elevenes læringsutbytte
- Elevenes sosiale kompetanse
- Elevmedvirkning
- Tilpasset opplæring og like muligheter
- Samarbeid med hjemmene
- Samarbeid med lokalsamfunnet

7.5.1 Elevenes læringsutbytte

Det er vanskelig å finne forskning som sier noe entydig om sammenhengen mellom skolestørrelse og kvalitet. Det vi vet er at det å holde på lærere med høy kvalitet er viktig for skolekvaliteten. I Norge har mye av debatten gått mellom de to pedagogikkprofessorene Thomas Nordahl (Høgskolen i Innlandet) og Karl Jan Solstad (Nordlandsforskning). Nordahl blir gjerne tatt til inntekt for et syn som framhever fordelene ved større skoler, mens Solstads forskning ofte blir brukt av forkjempere for små skoler og desentralisert skolestruktur. Når de to professorene viser til hverandres forskning, er det gjerne med et kritisk blikk.

I En undersøkelse fra 2007 av professor Thomas Nordahl fant han at elever på en ungdomsskole som kom fra fire små barneskoler i en kommune i Hedmark, skåret dårligere enn elever som kom fra større skoler, på faktorer som selvkontroll, selvhevdelse, sosial kompetanse, trivsel, motivasjon og atferdsutfordringer. Undersøkelsen har i etterkant blitt kritisert for å ha for lite datagrunnlag til å være generaliserbar; det er mulig at resultatene skyldes faktorer ved de konkrete skolene, ikke ved små skoler generelt, og at arbeidet ikke var forankret i relevant forskning (Solstad og Kvalsund, 2010).

I et notat¹³ til Tokke kommune viser Nordahl til norsk og internasjonal forskning som omhandler sammenhenger mellom skolestørrelse og sosial utvikling og læring. Vi vil her oppsummere noen av funnene som det blir referert til i notatet:

- Skoler med en viss størrelse (ca. 300-900 elever) har best effekt på elevenes læring. Forklaringen kan handle om at elever lærer av hverandre og det er viktig at det er en viss størrelse på, og variasjon i, elevfelleskapet. I tillegg kan det faglige miljøet mellom lærerne bli noe begrenset ved mindre skoler, hvilket ser ut til å redusere kvaliteten på og omfanget av samarbeid mellom lærere.
- Hattie sine metaanalyser fra 2009 viser likevel at skolestørrelse ikke er av de faktorene som har særlig stor effekt på elevers læring.
- Aldersblanding har ikke noen effekt på elevers faglige læringsutbytte.
- Man kan argumentere for at antallet barn og unge som den enkelte er i sosial interaksjon med kan ha konsekvenser for sosial mestring og læring.
- Det er liten grunn til å tro at mobbing forekommer i mindre grad på små skoler enn på store skoler.

Solstad kritiserer i flere rapporter Nordahl sine henvisninger til internasjonal forskning, f.eks. i Solstad, K. T., Andrews, T., & Løvland, J. (2016)¹⁴. Han viser blant annet til at forskningen på skolestørrelse i Hattie sine metaanalyser bygger på undersøkelser fra amerikanske High Schools, noe som har liten overføringsverdi til den norske debatten om skolestørrelse og skolestruktur. Det er også verdt å merke seg at «store skoler» i internasjonal forskning er skoler på flere hundre elever (f.eks. over 600 elever i Hattie sin metaanalyse), mens det i norsk språkbruk gjerne er vanlig å omtale fådelte skoler med 50-60 elever som små.

I motsetning til Nordahl, ser vi at Solstad i sine forskningssøk og forskning finner og vektlegger positive sider ved kvaliteten på små skoler. En kort oppsummering viser:

- Europeisk forskning viser ingen systematisk forskjell mellom små og store skoler når det gjelder læring i morsmål, matematikk og fremmedspråk.

¹³ Nordahl, T. (2014) Tokke kommune – skolestruktur og elevenes sosiale utvikling og læring

¹⁴ Solstad, K. T., Andrews, T., & Løvland, J. (2016). Spredt eller samla? Utredning av ungdomsskolestruktur i Vågan kommune (NF rapport nr. 3/2016) Bodø: Nordlandsforskning.

- Man finner ingen systematisk sammenheng mellom skolestørrelse og leseferdigheter.
- Vilkårene for sosial læring kan være gunstige på små skoler, fordi elevene ved slike skoler har bredere sosial kontaktflate på tvers av alder og kjønn.
- Elever ved fådelte skoler opplever stor grad av sosial likeverdighet, noe som kan være gunstig for intellektuell og sosial utvikling, som stimulerer evnen til å vise omsorg og ta ansvar, og som fremmer utviklingen av identitet og tilhørighet.
- Elever ved små landsbygdskoler deltar mer i lokalt organisasjons- og fritidsliv og utvikler sterkere tilhørighet til skolen.

Oppsummert synes det vanskelig å bruke skolestørrelse som argument for mer eller mindre faglig og sosial læring i debatter om skolestruktur.

Forskningen kan som vi ser fastslå sammenhenger, men det er vanskelig å si noe helt konkret om årsaker. For eksempel kan det være slik at det på større skoler finnes lærere med spesifikk faglig fordypning i forskjellige fag, og at dette er med og bidrar til at de større skolene kan vise til bedre faglige resultater, men dette kan man ikke slå fast ut fra den forskningen som foreligger. Felles for disse studiene er at man ikke kan si noe om sammenhengene mellom skolestørrelse og kvalitet er kausale. Man vet ikke om forholdene som fører til disse sammenhengene kommer av størrelsen på skolene, eller om det finnes andre årsaker som kan forklare sammenhengene.

I Kartlegging av prosjektet «Bedre læringsmiljø»¹⁵ refereres Hattie slik: «*Videre er det utført en svært stor studie av professor John Hattie (2009) med tittelen «Visible learning». Hattie bygger på og oppsummerer 800 metaanalyser basert på 52 000 studier med 83 millioner elever. Han understreker at betingelser knyttet til skolenivå og organisering har blitt tillagt overdreven betydning. Forhold som skolestørrelse, skolebygninger og økonomi betyr alene svært lite for elevenes læringsutbytte. Det som utgjør den avgjørende forskjellen, er læreren ...»*

7.5.2 Elevenes sosiale kompetanse

Det finnes ikke forskningsmessig belegg av betydning for å si at skolestørrelse har betydning for læringsmiljø og elevenes sosiale kompetanse.

7.5.3 Elevmedvirkning

Det finnes ikke forskningsmessig belegg for å si at skolestørrelse har betydning for mulighetene for elevmedvirkning i skolen.

7.5.4 Tilpasset opplæring og like muligheter

For å sikre at elever får et tilfredsstillende utbytte av opplæringen, skal de ha tilpasset opplæring. Skolen har plikt til å gi en tilpasset opplæring for å sikre at elevene får god og forsvarlig opplæring ut fra den enkeltes evner og forutsetninger. Tilpasset opplæring skal sikre at den enkelte utvikler grunnleggende ferdigheter og når kompetansemålene i læreplanen. Det forutsetter at skolen tilrettelegger opplæringen både på individ- og gruppenivå. Tilpasset opplæring innebærer at alle sider av læringsmiljøet skal ta hensyn til variasjoner hos elevene.

¹⁵ Berg, B., Nordahl, T., Aasen, A.M, (2015) Kartlegging av prosjektet «Bedre læringsmiljø»

Forskningen gir noe støtte for at mindre skoler kan være bedre for visse elevgrupper. Igjen er det viktig å huske på at «mindre skoler» i internasjonal forskning er atskillig større enn hva man i Norge definerer som mindre skoler. Det er lite eller ingen forskning på tilpasset opplæring og skolestørrelse, med unntak av forskning som ser på muligheten for å bruke lokalsamfunnet som læringsarena. Denne forskningen er særlig opptatt av den positive rollen de små bygdeskolene (ofte skoler med under 50 elever) kan spille i bygdesamfunn samt muligheten elevene får til sosial læring gjennom bruk av aldersblandede grupper i fådelte skoler.

7.5.5 Samarbeid med hjemmene

Det finnes ingen forskning eller tilgjengelige nasjonale data som sier noe om sammenhengen mellom skolestørrelse og samarbeid skole-hjem.

7.5.6 Samarbeid med lokalsamfunnet

Det finnes noe forskningsmessig belegg for å si at små bygdeskoler gir noe bedre muligheter for godt samspill mellom skole og lokalsamfunn og for å integrere lokalsamfunnet i skolens læringsaktiviteter. Den norske forskningen på dette området har imidlertid i stor grad omhandlet skoler under 50 elever. Ut fra dette konkluderes det med at andre faktorer i skolens rammebetingelser og skolens virksomhet har større betydning for kvaliteten i skolen enn størrelsen på skolene.

7.6 Rekruttering, attraktivitet og skolens kompetanser

Et viktig aspekt ved skolens kvalitet er skolens kompetanser og attraktivitet. Skolens kompetanser henviser blant annet til hvor godt skolen fungerer som en lærende organisasjon og i hvilken grad den tilfredsstillende kompetansekravene til lærere. I denne sammenheng kan skolestørrelse være av betydning, fordi større skoler har flere ansatte, et større lederteam og dermed et større handlingsrom til å fylle opp lærernes stillinger og få timeplaner og krav til kompetanse til å gå opp.

Skoleforskerne Karl Jan Solstad og Thomas Nordahl synes å være enige om lærerens betydning for kvalitet i skolen. Skolene trenger formelt kvalifiserte og gode lærere. Ifølge Solstad¹⁶ viser det seg gjennomgående å være vanskeligere for små skoler å skaffe kvalifiserte lærere i tider med lærermangel. Videre viser han til erfaringer fra Nordland, og hevder at skolestedets beliggenhet og kommunikasjoner kan være viktigere for rekruttering enn skolestørrelsen. Solstad viser også til kravene om fordypning i fagene norsk, engelsk og matematikk som kom i 2015, og påpeker at dette er forhold som reduserer fleksibiliteten i bruk av lærerkrefter og kan gjøre rekrutteringen av lærere vanskeligere på små skoler. Særlig vanskelig kan det være for små ungdomsskoler å tilby bredde i tilbudet om språkfag og valgfag for elevene.

Skolens attraktivitet er blant annet undervisningstilbud, lærertetthet, profesjonsfelleskap og rekruttering. Utviklingsorienterte fagmiljøer er attraktive arbeidssteder. Lærerutdanningen er nå endret til femårig masterutdanning, og lærerne som utdannes fremover vil trolig ha mer fokus på faglig fordypning og fagmiljøer enn allmennlærerne som ble utdannet tidligere. Dette vil derfor få enda større betydning for skolens kvalitet fremover. Personalets sammensetning i tilknytning til kjønnsfordeling og alderssammensetning er også viktig for hvor attraktiv skolen er som arbeidssted for potensielle søkere. I tillegg kan

¹⁶ Solstad, K. T., Andrews, T., & Løvland, J. (2016). Spredt eller samla? Utredning av ungdomsskolestruktur i Vågan kommune (NF rapport nr. 3/2016) Bodø: Nordlandsforskning.

en skole med jevnere kjønnsfordeling og med lærere i ulike aldre gi elevene et mangfold av rollemodeller å speile seg i. Dette er viktig for elevenes læring og trivsel.

En skole som kan tilby gode pedagoger i begynneropplæring, i grunnleggende ferdigheter, i spesialpedagogikk eller for eksempel uteskole, vil oppleves som mer attraktiv enn skoler som ikke kan tilby dette. Dette er en viktig nyanse i vurderingen av skolens kvalitet.

Med tanke på de nye kompetansekravene til lærere er det også lettere for mer attraktive skoler å fylle stillinger og fag. Det er grunn til å tro at skoler som oppleves som mer attraktive arbeidssteder lettere vil finne lærere som innfrir disse kravene.

7.7 Fremtidsrettet skoleanlegg

Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020 bygger på et sosiokulturelt læringssyn der læring foregår gjennom kommunikasjon og samhandling med noen som kan noe mer eller annet enn deg selv. Elevaktiv læring, praktisk arbeid, utforskning, kreativ problemløsning, tverrfaglighet og dybdelæring fremheves. Både for elever og de voksne i skolen blir evnen til å «lære å lære» viktig. Videre betones dannelsingsperspektivet.

Fysiske og organisatoriske tilrettelegginger for å styrke skolen som identitetsskapende og dannende institusjon blir av betydning. Det pedagogiske personalets profesjonsutvikling må skje i sosiale og faglige fellesskap. For utforming av framtidssrettede skoleanlegg betyr dette:

- Utforming av generelle læringsarealer (primærom, grupperom og fellesarealer) som byr på varierte og fleksible fysiske og digitale læringsmiljøer. Det må finnes rom og arealer for individuell fordypning og stille konsentrasjon, samhandling og felles oppgaveløsning, bruk av digitale og teknologiske verktøy, formidling eller deling i større og mindre grupper. Læringsaktiviteter må kunne inneholde kognitivt og teoretisk arbeid, praktisk utforskning og tverrfaglig oppgaveløsning. Elever og voksne skal kunne løse komplekse problemer gjennom kommunikasjon og samhandling.
- Rom og arealer hvor elever kan løse oppgaver knyttet til utforskning, eksperimentering og produktskapning i realfag, teknologi, design ved hjelp av ulike materialer, varierte teknikker og med ulike verktøy. Konkret fordrer det en endring av de tradisjonelle kunst- og håndverksrommene og naturfagrommet, slik vi kjenner dem, mot en utforming av de spesialiserte læringsarealene som et verkstedsareal – atelier – bestående av soner og rom for arbeid med tre, tekstil, tegning og maling, keramikk, teknologi, innovasjon, digital læring, utforskning, naturfag og realfag i nær tilknytning til hverandre. Dette må videre være tilgjengelig for elever på alle trinn da ny læreplan vektlegger tverrfaglighet og praktisk arbeid for alle trinn.
- Fysiske arenaer som gir elever mulighet til å bygge relasjoner og identitet er en viktig forutsetning for trivsel og tilhørighet i skolehverdagen. Det er videre en viktig forutsetning for livskvalitet og en fullverdig deltakelse i samfunnet som autonome og ansvarlige medborgere i et bærekraftig demokrati. For anleggets utforming betyr det at man har faglige, sosiale, kulturelle og idrettslige møteplasser og samhandlingsarenaer. Videre bør skolen stimulere til aktivitet og sambruk, også etter skoletid. Det kan også tilføre tilhørighet og engasjement til område, noe som igjen vil stimulere til at det er et sted en har lyst å høre til.
- Profesjonsfaglig fellesskap er et grunnleggende prinsipp for skolens praksis, som er beskrevet i overordnet del. Skolen som samfunnsinstitusjon er forpliktet til å bygge på og praktisere

verdiene og prinsippene for grunnopplæringen. Konkret betyr det at skolen har rom og arealer som understøtter profesjonalitet og kollektiv kapasitet gjennom å gi rammer for samhandling mellom alle aktører i skolen: Ledere som er tett på sine medarbeidere og elever, samt nærhet og tilgjengelighet mellom elever og voksne. Videre handler det om arenaer for kommunikasjon og samhandling med kollegaer, hjemmene og det øvrige støtteapparatet.

7.8 Utomhus

Det finnes ikke normkrav til areal på uteområdet, men helsedirektoratet/NMBU (2019) foreslår et minstekrav gradert etter skolestørrelse. Se for øvrig publikasjonen "Uteområder i skoler og barnehager, NMBU på oppdrag for Helsedirektoratet 17/2153»:

- Minimumsareal på små skoler (færre enn 100 elever): ca. 3000 m²).
- Minimumsareal på middels store skoler (mellom 100 og 500 elever): 30 m² per elev¹⁷

For hver elev over 500 kommer det et tillegg på 15 m².

Skolens utearealer skal for det første tjene elevenes behov i hele skolehverdagen med hensyn til deres egenorganiserte aktivitet. Videre bør arealene også trekkes inn som en arena for det organiserte læringsarbeidet. Sist, men ikke minst, vil skolens utearealer i fremtiden få enda større betydning enn i dag som nærmiljøanlegg. Det sistnevnte er like viktig enten skolen ligger i byen eller på bygda. Dette er en funksjon som vil få økt betydning i årene som kommer, når skoleanlegget blir aktivitets- og treffsted i en stadig tettere by- og tettstedsstruktur. En vesentlig forutsetning for å lykkes med å skape et godt anlegg er lokal forankring, inkludert forankring i nærmiljøet, og at man videreutvikler det potensialet som finnes på stedet. I et langstrakt land som Norge, med store forskjeller i natur og klima, vil det være direkte galt å stille generelle krav til innholdet. Det er viktigere å understreke behovet for lokale tilpasninger, og at stedets egne forutsetninger blir utnyttet og videreutviklet.

Videre er den psykososiale siden ved uteområdet av stor betydning. Gode utearealer reduserer omfanget av vold, mobbing og uro blant elevene og stimulerer til trivsel, motivasjon og læring. Ifølge Olweus' programpakke mot mobbing er en godt utrustet skolegård, med rom for positive aktiviteter, et sentralt element i arbeidet for å redusere mobbing. Dette støttes av erfaringer fra Sheffieldprosjektet i England (ECICSB 1998), som viser at mobbing reduseres kraftig når fellesarealene omformes til allsidige utearealer der elevene kan finne en arena de trives i og behersker. Erfaringene fra England viser også at konflikter mellom elevene kan oppstå i utearealet i løpet av pausene, og at disse konfliktene tas med inn i klasserommet og forstyrrer læringsarbeidet.

Resept for et sunnere Norge vektlegger også betydningen av skolens uteområde og aktivitetsanlegg både for kvaliteten i kroppsøvingen og for lek og fysisk utfoldelse, St.meld. nr. 16 (2002-2003). Gjennom meldingen påpekes det at det fortsatt kan være behov for søkelys på skolens uteområder og aktivitetsanlegg; også tilgjengeligheten til disse etter at skolehverdagen er over.

¹⁷ http://www.skoleanlegg.utdanningsdirektoratet.no/uploads/Artikler_vedlegg/Uteareal/nmbu-skolerogbarnehager-spreads-web.pdf

7.9 Skolefaglig kvalitet og relevant forskning

Det er mange faktorer som påvirker skolefaglig kvalitet, og debatter knyttet til skolekvalitet preges av personlige opplevelser, subjektive oppfatninger og hensyn til faktorer utenfor skolens mandat i samfunnet. Forskningen er likevel tydelig på en del aspekter knyttet til skolefaglig kvalitet. På nasjonale prøver i Norge gjør skoler med store trinn det bedre enn skoler med mindre trinn. Skolebidragsindikatorer som ser på hva skolen bidrar med i læringen uavhengig av elevenes bakgrunn (foreldres utdanning, økonomi, med mer) viser at de store skolene lykkes best også her. Videre viser erfaringer fra norske forhold at større skoler har et bedre utgangspunkt for å drive med systematisk kompetanseutvikling av pedagogisk personale, og gir skoleledelsen flere muligheter til å danne solide fagteam. Med nye kompetansekrav vil en større skole lettere kunne tilby fulle stillinger til pedagoger med fagforydypning. Dette er viktig for å kunne tilby elevene en best mulig opplæring. Store skoler vil oftest ha større lederteam, og relevant forskning konkluderer med at skoleledelsen er den viktigste faktoren for å jobbe med elevenes psykososiale skolemiljø og trivsel. Norsk forskning viser at små skoler (mindre enn 20 elever på trinnet) ofte lykkes bedre med å utnytte den ressursen lokalmiljøet kan være i læringen.

Norsk forskning¹⁸ viser at spesialpedagogiske tilbud oftest har en negativ effekt på elevens læring når de blir tatt ut i små grupper, men at tilsvarende tilbud som gis integrert i det læringsfellesskapet eleven tilhører kan ha stor positiv effekt. En må altså tilstrebe løsninger der det meste av opplæringen skjer inkludert i fellesskapet. For at det skal være formålstjenlig, må kvaliteten på den ordinære undervisningen være av høy kvalitet, slik at behovet for spesialundervisning blir mindre. Peder Haug kaller dette komplementaritetsprinsippet.

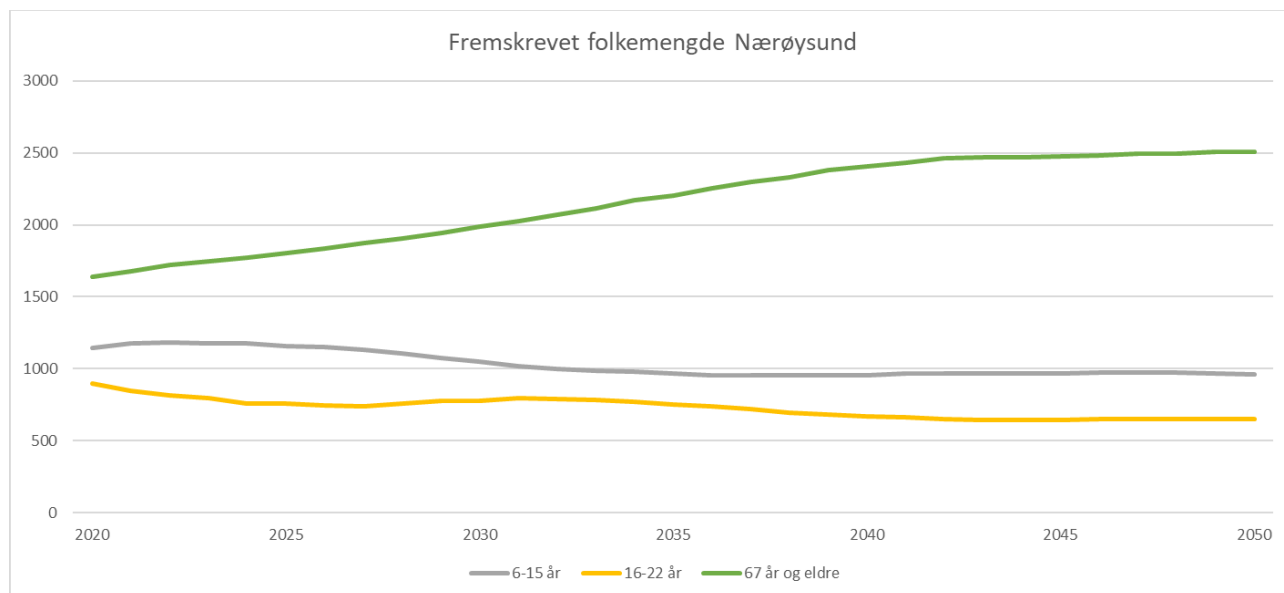
¹⁸ Haug, P. (2017). Spesialundervisning: innhold og funksjon: Samlaget.

8 FORVENTET ELEVTALESUTVIKLING

Befolkningsframskrivninger beregner framtidens befolkning basert på forutsetninger om fruktbarhet, dødelighet, flytting og nettoinnvandring. Justeringer basert på kunnskap om lokale forhold kan forbedre framskrivingene.

Forutsetningene om de demografiske komponentene – fruktbarhet, dødelighet og innenlands flytting og innvandring – er avgjørende for befolkningsutviklingen. Ulik utvikling i kommunene er hovedsakelig basert på observerte regionale forskjeller i komponentene fra de siste ti årene.

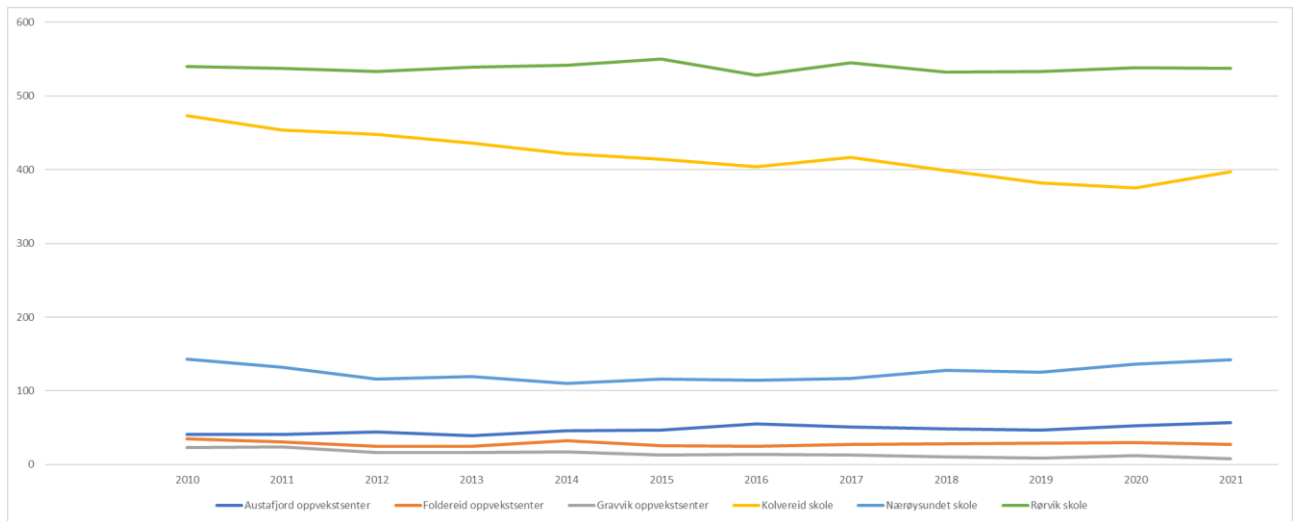
Dette har noen klare implikasjoner. Signaler om framtidig endring er ikke tatt hensyn til så lenge de ikke allerede påvirker demografien. Det vil si at framtidige næringsutbygginger, samferdselsprosjekter, nedleggelse av militærbaser og lignende, ikke nødvendigvis er speilet i resultatene.

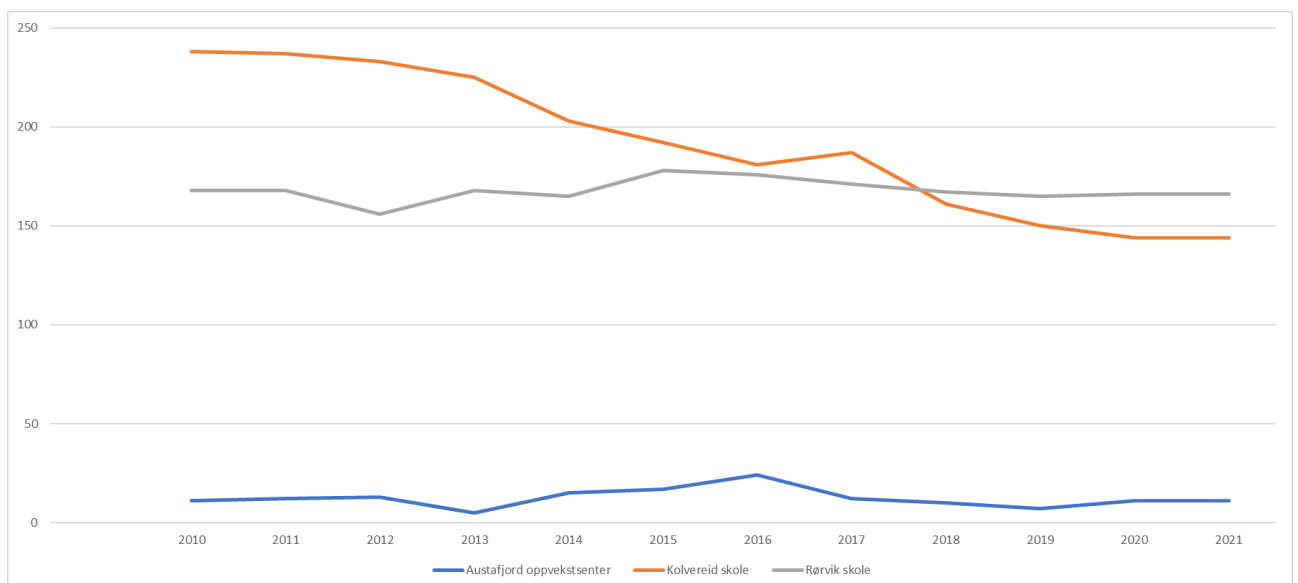
Figur 8: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter statistikkvariabel, region, alder og år (utvalgte aldersspenn fra Nærøysund kommune, hovedalternativet MMMM).

SSBs befolkningsframskrivninger er basert på et standard regionaldemografisk modellverktøy, der en fokuserer på å framskrive antall innbyggere i kommunene. Framskrivningene tar også høyde for regionale forskjeller i forutsetningene. De tar imidlertid ikke spesielt hensyn til utviklingen i lokale og regionale bolig- og arbeidsmarkeder, eller til spesielle hendelser lokalt/regionalt som kan påvirke framskrivningene, inkludert lokal/regional politikk. På kommunalt nivå er det særlig tiltak som påvirker flytteeatferd som ikke tas hensyn til. SSB selv er helt klar over at framtida er usikker og illustrerer dette med å lage 15 ulike befolkningsframskrivninger. Det er imidlertid viktig å være klar over at alle framskrivningene er basert på forutsetninger knyttet til demografi, og at lokale og regionale forhold som påvirker folks atferd og lokaliseringsbeslutninger ikke er modellert.

Av Figur 8 ser vi at andelen eldre vil stige markant, mens andelen skolebarn i kommune går tilbake (med unntak av en svak vekst på barneskolen i begynnelsen av 20-tallet).

Figur 9 Elevtallsutvikling for barneskolen i Nærøysund 2010-2021 (kilde: Udir/GSI).

Figur 10 Elevtallsutvikling for ungdomsskolene i Nærøysund 2010-2021 (kilde: Udir/GSI).

Historisk utvikling har vist at elevtallene på barnetrinnene likevel har holdt seg relativt stabilt de siste ti årene ved de fleste av skolene, med unntak av Gravvik (- 50 %), Austafjord (+ 40 %) og Foldereid (- 15 %). For ungdomsskoletrinnene skiller Kolvereid skole seg markant ut med en reduksjon på 40 % i tiårsperioden, mens de andre ungdomsskoletrinnene har holdt seg stabile.

9 VURDERING AV MULIGHETER

9.1 Rørvik skole – barneskole

9.1.1 Kapasitet

Rørvik barneskole har per i dag 372 elever (GSI, september 2021). Skolen har kapasitet til ca. 250 elever. Av disse går 215 av elevene på 1.-4.trinn fordelt på selve barneskolen og i etterlatte brakker som var etablert for voksenopplæringen i sin tid. Resterende 157 elever på mellomtrinnet har tilhold i den relativt nye 5-10 skolen.

Der er ingen spesialrom eller bibliotek i 1-4 bygget. Kapasiteten på 250 elever fordrer derfor at elevene fortsatt benytter rom og arealer i 5-10 skolen og brakker, eller at man organiserer, utformer og innreder rom på alternative måter.

9.1.2 Vurdering av faste eller flytende skolegrenser

En kan tenke seg følgende alternativer for skolekretsgrenser mellom Rørvik og Austafjord for elever på 1.-7. trinn:

- Fast skolegrense med mål om å øke elevtallet ved Austafjord skole
- Flytende skolegrense mellom Rørvik og Austafjord

En kan tenke seg følgende alternativer for skolekretsgrenser mellom Rørvik og Nærøysundet for elever på 1.-7. trinn:

- Fast skolegrense med mål om å redusere elevtallet ved Nærøysund skole
- Flytende skolegrense mellom Rørvik og Nærøysund skole

De ulike alternativene får ulike konsekvenser. Nedenfor følger en analyse.

Alternativer som gir en elevvekst ved Rørvik barneskole utfordrer en allerede sprenget kapasitet. En økning på rundt 10 % (maksimalt 20-25 elever) vil kreve organisatoriske og pedagogiske grep, trolig også mindre ombygginger og investering i møbler og inventar. En økning på 100-200 elever (ved for eksempel nedleggelse av Austafjord og/eller Nærøysund) vil forde tiltak i form av større ombygginger og utbygginger, bruk av alternativt bygg eller nybygg. Skolebyggets pedagogiske funksjonalitet og egnethet, samt teknisk standard ved Rørvik barneskole, er av en slik kvalitet at det ikke egner seg for å øke elevtallet betraktelig uten omfattende oppgraderinger, dersom man ønsker et framtidsrettet skoleanlegg og likeverdig skoletilbud for alle elevene i kommunen.

Dersom behov for areal og funksjoner løses vil en økning i elevtallet imidlertid ha positive skolefaglige og pedagogiske konsekvenser for Rørvik barneskole. Det vil gi et rikere og mer mangfoldig læringsmiljø for elevene, og et større fagmiljø og profesjonsfelleskap for ansatte.

Skolegrenser må også vurderes opp mot kommunens bosettingsmønster, befolkningstetthet og skolens beliggenhet. For elever med kort reisetid til Rørvik barneskole vil en skolegrense som åpner opp for at de hører til Rørvik, eller sågar kan velge skoletilhørighet kunne være positivt. For Austafjord vil en fast skolegrense som reduserer elevtallet ved skolen, eller en fri skolegrense føre til et mindre lærings- og arbeidsmiljø eller en uforutsigbar situasjon der man til enhver tid opplever at elevtallet brått endres. Det kan

gi utfordringer med tanke på stabil og forutsigbar skole- og jobbhverdag for elever og ansatte. En nedleggelse av Austafjord skole fører til økt skyssbehov, og for enkelte da med en reisetid som vurderes som ikke er forsvarlig med tanke på elevenes helse, trivsel og fritid – barnets beste. Dersom Nærøysund barneskole avvikles og Rørviks skolegrense flyttes mot Kolvereid barneskole vil flere elever ha behov for skoleskyss, men da med helt akseptabel reisevei og reisetid.

Kostnadene ved økt skoleskyss vil være veldig avhengig av hvor langt en slik grense flyttes. Dersom man tenker seg kretsgrensen flyttet fra Nærøysundet til Grimsfjellet, slik at hele Ottersøya vil tilhøre Rørvik, vil elevtallet øke med anslagsvis 50 elever på barnetrinnet og 10 elever på ungdomstrinnet. Antallet kan også forventes å øke noe med økt boligutbygging på Ottersøya.

Anbefaling om flytende eller fast grense

Konsekvensene av at kommunen unnlater å benytte forskrift om skolegrenser kan være økt press på rom og arealer i Rørvik barneskole som følge av liten kapasitet. For Austafjord kan det føre til svingninger i skolens elevtall fra år til år, med de skolefaglige og ressursmessige utfordringene det gir. For å sikre forutsigbarhet og en god ressursmessig bruk av skolene bør kommunen derfor ikke benytte seg av flytende skolegrense. Det anbefales en fast skolegrense som i størst mulig grad sikrer forutsigbarhet for Austafjord skole med tanke på stabilitet i elevgruppen og bemanning fra år til år. Det bør likevel åpnes opp for søknader om skolebytte som da vurderes strengt opp mot barnets beste.

9.1.3 Skolefaglig vurdering

Høsten 2020 ble Kunnskapsløftet 2020 (LK20) innført. Formålet med nye læreplaner er blant annet at det elevene lærer skal være relevant og fremtidsrettet. Det er ingen som kjenner fremtiden, og derfor må den kompetansen elevene utvikler også kunne anvendes i ukjente situasjoner og sammenhenger. «Å lære å lære» blir en essensiell komponent i elevenes skolegang og en grunnstein i fremtidens arbeidsliv.

Lek og praktiske arbeidsformer står sentralt i læreplanen, kanskje spesielt i småskolen. En fruktbar tilnærming til de tverrfaglige temaene i LK20 er flerfaglig og tverrfaglige arbeidsmåter. I de tverrfaglige temaene har de praktisk-estetiske fagene en viktig rolle, både som støttefag med den hensikt å skape noe og som ledende fag ved å prøve ut ulike ideer, muligheter og utforske gjennom egne valg og prosesser. Skolen skal stimulere elevenes skaperglede og utforskertrang, og la elevene få erfaring med å omsette ideer til handling. Dette kommer tydelig frem av overordnet del og i læreplanene for de praktisk-estetiske fagene for 1.-4. trinn, og indikerer sterkt at spesialrom er nødvendig for å nå kompetansemålene i faget.

Det er videre slik at det pedagogiske personalets profesjonsutvikling må skje i sosiale og faglige fellesskap.

For utforming av framtidrettede skoleanlegg betyr det at:

- Bygget byr på generelle læringsarealer (primærrom, grupperom og fellesarealer) som gir varierte og fleksible fysiske og digitale læringsmiljøer. Det må finnes rom og arealer for individuell fordykning og stille konsentrasjon, samhandling og felles oppgaveløsning, bruk av digitale og teknologiske verktøy, formidling eller deling i større og mindre grupper. Læringsaktiviteter må kunne inneholde kognitivt og teoretisk arbeid, praktisk utforskning og tverrfaglig oppgaveløsning. Elever og voksne skal kunne løse komplekse problemer gjennom kommunikasjon og samhandling. Konkret kan det bety;
 - arealer for en-til-mange-formidling i form av avgrensede større formidlingsrom eller mindre amfier i mer åpne arealer

- skjermede individuelle arbeidsplasser
- delvis åpne nisjer eller soner for gruppearbeid
- lukkede grupperom og mer åpne fellesarealer hvor enkeltelever og grupper kan finne sitt sted.
- Verkstedsarealer hvor elever kan løse oppgaver knyttet til design og produktskapning ved hjelp av ulike materialer, varierte teknikker og med ulike verktøy. Konkret fordrer det en endring av de tradisjonelle kunst- og håndverksrommene og naturfagrommet, slik vi kjenner dem, mot en utforming av de spesialiserte læringsarealene som et verkstedsareal – atelier – bestående av soner og rom for arbeid med tre, tekstil, tegning og maling, keramikk, teknologi – koding; naturfag og realfag i nær tilknytning til hverandre.
- Sosiale og faglige fellesarealer som gir elever i mikrosystemet (klassen) mulighet til å bygge relasjoner og identitet i et mesosystem (trinnet og hele skolen) som en forberedelse til en fullverdig deltakelse i makrosystemet. Det vil si autonome og ansvarlige medborgere i et bærekraftig demokrati. Konkret betyr dette at arealer som bibliotek/mediatek, kjøkken med fellesareal, generelle læringsarealer, musikk, trafikk/fordelingsareal må ses i sammenheng slik at man kan etablere flerbruksareal som benyttes av hele skolens fellesskap for faglig arbeid, sosial samhandling, bespising og kulturelle opplevelser.
- Personalfunksjoner som understøtter profesjonalitet og kollektiv kapasitet. Konkret betyr det arealer hvor ledelse og øvrig pedagogisk personale kan være «tett-på». Arenaer for kommunikasjon og samhandling med kollegaer, hjemmene og elevene. Voksenfellesskapet trenger varierte miljøer for å utøve yrkesrollen, for eksempel individuell arbeidsplass, møterom og formelle og uformelle samhandlingsarenaer. Det må utformes egne rom og arealer, samt legges til rette for sambruk med øvrige fellesarealer i skolen.

Rørvik 1-4 skole er en tradisjonell korridor og klasseromsskole med mangel på grupperom og fellesarealer. Skolen har som tidligere beskrevet ingen spesialrom. Elevene må benytte biblioteket i 5-10 skolen. Hvilket er en dårlig løsning med tanke på bibliotekets rolle som mediatek og læringssenter. Det burde vært tilgjengelig i det daglige læringsarbeidet. Det vil være svært krevende for elever på 1.-4. trinn å gjennomføre tverrfaglige læringsaktiviteter basert på bruk av spesialrom i 5-10 skolebygget. Bygget er gammelt og nærmer seg en oppbrukt levetid.

Deler av undervisningen gjennomføres i brakkene som står igjen etter voksenopplæringen. Disse er ikke bygget for barneskoleelever – rommene er for små, kvalitetene på materialer for lite robuste og lydskjerming mellom rom og akustikk i rom er dårlig.

5.-7. trinn er en del av 5-10 skolen. Hverken skoleanlegg med garderober eller uteområdet er tilpasset denne aldersgruppen. Det er heller ikke heldig at barnetrinnet splittes med tanke på det faglige og sosiale fellesskapet for lærerne.

9.1.4 Muligheter på kort sikt

Det må søkes å finne gode løsninger for å drive variert, elevaktiv og tilpasset opplæring i mer aktuelle læringsmiljøer enn kun ett klasserom. Videre er det behov for å realisere noen spesialromsfunksjoner for å lykkes med den praktiske og tverrfaglige undervisningen. I det følgende beskrives noen muligheter for dette på kort sikt:

Innføre uteskole

Rørvik skole har gode turmuligheter og rik natur i rimelig nærhet. Både fjell, skog og til dels hav er innen rekkevidde for skolen, det samme er en kunstgressbane. Skolen bør derfor vurdere å etablere uteskole som en fast organisering i den pedagogiske praksisen.

Ved å bruke varierte læringsarenaer kan skolen gi praktiske og virkelighetsnære erfaringer som kan fremme utforsker- og skaperlyst. LK20 fremmer at «Skolen skal bidra til at elevene utvikler naturglede, respekt for naturen og klima- og miljøbevissthet. (...) De skal få oppleve naturen og se den som en kilde til nytte, glede, helse og læring». Lokalmiljøet kan benyttes i skolens praksis og vil kunne bidra positivt til elevenes faglige og fysiske utvikling. Når undervisningen foregår ute vil det åpne seg andre muligheter enn ved klasseromsundervisning og man kan spille på elevenes naturlige nysgjerrighet og virketrang. Uteskole gir også rom for å være fysisk aktive, og man kan bruke kroppen og sansene i samspill med naturen. Skoler som har uteskole som en del av deres pedagogiske praksis jobber ofte tverrfaglig, og ikke bare med naturfag og kroppsøving. Arbeider man tverrfaglig åpner det seg større muligheter i form av tid og innhold. Gapahuk, lavvo eller lignende bør være en sentral del av uteskolemiljøet både som formidlingsarena og som skjul for vær og vind. En slik arena er virkningsfull i samtaler med elevene om observasjoner de har gjort seg i naturen, i formidling av litteratur og i relasjonsbygging. Da elevene har hver sitt læringsbrett (iPad) kan elevene samle bilder, notater, lyder og videoer i løpet av dagen og bruke materialet i klasserommet dagene etter. Et utekjøkken i nærhet til lavvo eller gapahuk kan også være formålstjenlig både som en del av mat og helsefaget og i forbindelse med lunsj for elevene på uteskolen.

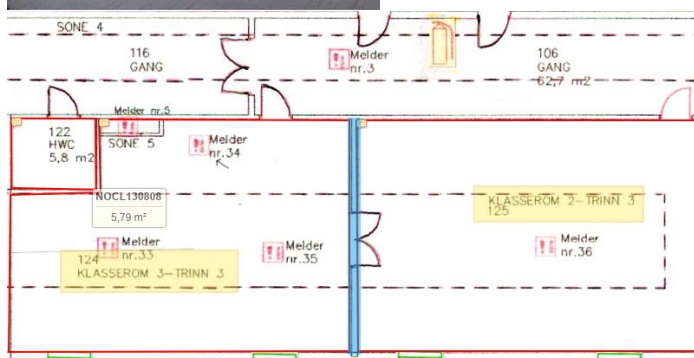
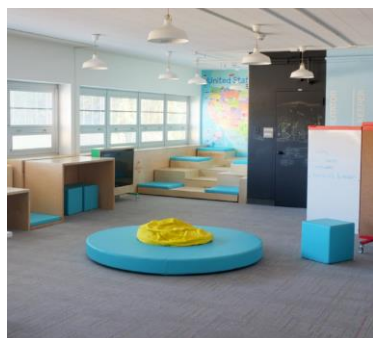
Skoler som har en eller flere faste dager med uteskole opplever også at om man frigjør rom på skolen. Det fører videre med seg større frihet for lærerne som er igjen og underviser i klasserommet den dagen. En annen pedagogisk og organisatorisk tilnærming, som ved uteskole for 1.-2. trinn en dag og 3.-4. trinn en annen dag, vil åpne for å gjøre ledige klasserom om til midlertidige spesialrom. Dette kan løses ved innkjøp av inventar som verksted på hjul, løse bordplater som kan legges over flere pulter som da skaper et stort bord, skaperverksted på hjul og gode hylleløsninger. Det vil likevel ikke være på langt nær optimalt da flere sentrale aktiviteter i for eksempel kunst og håndverk innebærer maling, leire, tre og tekstilarbeid som krever gode arbeidsflater og stiller krav til avtrekk, sluk og andre byggetekniske omgjøringer.

Utvikling av det fysiske læringsmiljøet

For å imøtekomme nye krav som følge av LK20 og et samfunn i stadig endring må man også se på hvilke pedagogiske tilnærminger man gjør seg i skolen. Tidligere i kapittelet har vi trukket frem noen nye aspekter ved LK20. For å oppnå formålet med Kunnskapsløftet 2020 bør skolen vurdere investeringer i inventar og utstyr som gir lærerne muligheter til å organisere klasserommet annerledes. På denne måten kan man skape fleksible og varierte læringsarealer som er skreddersydd for læringsaktivitetene elevene deltar i. Det kan være sittegrupper med integrert trinnbibliotek, mindre amfi, rom-i-rom, nisjer og arbeidsbord som inviterer til samarbeid i elevaktive arbeider. Hensikten med denne endringen er å skape rom for at elevene er aktive i læringsarbeidet. At elevene er aktive har ikke bare en praktisk komponent, men også en kognitiv, sensomotorisk og sosial dimensjon. Et klasserom skal kunne romme alle elevaktiviteter, og må utformes med dette som utgangspunkt.

Rørvik skole har læringsbrett til hver elev og står derfor godt rustet, rent materielt, til å imøtekomme den digitale transformasjonen deler av LK20 legger opp til. Digitale ferdigheter som en grunnleggende ferdighet har vært i læreplanen i over 15 år. Med innføringen av LK20 har fokuset på teknologi, programmering og algoritmisk tankegang intensivert. Et eksempel er et kompetansemål for 4. trinn i matematikk der eleven skal kunne: *lage algoritmar og uttrykke dei ved bruk av variablar, vilkår og lykkjer*. Det samme ser man i naturfag der teknologi er et av kjerneelementene og der man legger vekt på noe vesentlig: *Elevene skal forstå, skape og bruke teknologi, inkludert programmering og modellering, i arbeid med naturfag*. I denne tydelige føringen fra læreplanen er det opp til skolene å legge til rette for at elevene kan skape og bruke teknologi. Dette kan løses ved eksempelvis skaperverksted på hjul, 3D-printere, roboter som Lego WeDo2 og annet, parallelt som man investerer i lærernes kompetanse. Vi ønsker elever som produserer og skaper noe, ikke elever som konsumenter av teknologi og digitalt innhold. Derfor må skolene også organisere og utforme klasserommene i tråd med elevenes skaperlyst, utforskertrang og LK20s krav om nye kompetanser.

I sammenheng med en investering i læringsarealer på skolen kan man i større grad benytte seg av muligheten til å åpne skilleveggen mellom rom for å få større rom til innredning og soner for læringsarbeid. To klasser kan da behandles som en base. Dette vil kunne gjøre organisering av undervisningen enklere som for eksempel ved aktivitetene beskrevet i *Håndbok i begynneropplæring for skolene i Nærøysund*: stasjonsarbeid med veiledet lesing, rammeleik og lesekurs. Dette kan også få positive ringvirkninger i samarbeidet innad i profesjonsfellesskapet da denne endringer krever at lærerne utvikler og reflekterer over praksis sammen. Da det er tre klasser per trinn må man organisere undervisningen slik at rommene/basene rulleres på ut i fra fag eller aktiviteter, og forhindre at en klasse alltid blir i et klasserom og de to andre i basen/hjemmeområdet.

Disse tiltakene må ses i sammenheng med et pedagogisk utviklingsarbeid sett i lys av LK20. Det er ikke nok å investere i inventar og gode fleksible løsninger, det må også investeres i lærerne som skal ta det i bruk. Det

er grunnleggende konsensus i forskning om at investering i kompetanse relevant til endringer som trer i kraft er helt nødvendig for å lykkes med endringsarbeid. Ifølge Bolman (2014) slår mange innovasjonsprosesser feil nettopp fordi at det ikke parallelt investeres i å utvikle nødvendige kunnskaper og kompetanse hos de ansatte. Det pedagogiske personalet vil kunne ha behov for kompetanseutvikling, modellering og veiledning.

Videreføre bruk av brakker

Brakkene som tidligere tilhørte voksenopplæringen kan skolen disponere til læringsaktiviteter ved for eksempel delt klasse i praktisk-estetiske fag eller gjennomføring av lesekurs, differensiert arbeid og til stasjonsarbeid. Brakkene er av dårlig kvalitet og innehar akustiske kvaliteter under det man kan se på som godt nok for barneskolebruk. Rominndelingen i brakkene er lite funksjonelle for klasser og kan ikke ses på som fullverdige klasserom. Dette alternativet bør være av midlertidig karakter.

Utvikling av uteområdet for 5.-7. trinn

Uteområdet for 5.-7. trinn i 5-10 skolen bør utvikles slik at barneskolebarna har et uteareal som stimulerer til lek, fysisk aktivitet og barnlige sysler. Området bør skjermes fra ungdomsskoleelever i den grad det er mulig.

9.1.5 Muligheter på lang sikt

På lang sikt er en mulighet å rive barneskolen da den snart nærmer seg byggets levetid, mangler essensielle rom og løsninger for å drive en skole som tilbyr elevene varierte arbeidsmåter eller inspirerer til utforskning, lek og skaperglede, samt at den ikke har kapasitet til alle elevene. Videre bør det søkes å finne alternativ og bedre bruk av brakkene enn som barneskolearealer. Det kan være flere mulige løsninger:

- Restaurere, bygge om og bygge på Rørvik barneskole til en framtidsrettet og pedagogisk funksjonell barneskole med alle nødvendige rom og arealer for å realisere en undervisning i tråd med ny læreplan LK20.
- Rørvik barneskole avvikles og bygges ny.
- Rørvik barneskole og Nærøysund skole slås sammen til en ny felles skole i nytt bygg.
- Rørvik barneskole og Nærøysund skole slås sammen til en ny felles barneskole som etableres i Rørvik 5-10 skole som da tilpasses gjennom enklere ombygginger og noe tilbygg.

9.2 Rørvik skole ungdomsskole

9.2.1 Kapasitet

Rørvik 5-10 skole har kapasitet til 340 elever. Det er i dag 166 ungdomsskoleelever. I tillegg huser de 5.-7. trinn fra Rørvik barneskole. Skolen er utformet som en baseskole.

9.2.2 Vurdering av faste eller flytende skolegrenser

En kan tenke seg følgende alternativer for skolekretsgrenser mellom Rørvik og Austafjord for elever på 8.-10. trinn:

- Fast skolegrense med mål om å øke elevtallet ved Austafjord skole
- Flytende skolegrense mellom Rørvik og Austafjord

De ulike alternativene får ulike konsekvenser. Nedenfor følger en analyse:

Da Rørvik ungdomsskole i prinsippet har kapasitet til å ta imot flere elever, selv om de også huser elever fra Rørvik barneskole (5.-7. trinn, ca. 135 elever) så vil et tilfang av ungdomsskoleelever oppleves som positivt for Rørvik ungdomsskole. Skolebyggets pedagogiske funksjonalitet og egnethet, samt tekniske standard har potensiale til å by på læring i et framtidsrettet skoleanlegg med varierte læringsarealer, svært gode spesialrom og flotte fellesarealer. En flytende skolegrense vil gi elever og foresatte handlingsrom til å påvirke rammebetingelsene for barnets læringssituasjon og dermed en opplevelse av et mer likeverdig skoletilbud for alle elevene i kommunen.

Flere elever kan gi et rikere og mer mangfoldig læringsmiljø for elevene på Rørvik ungdomsskole. Det gjelder i særdeleshet for elevene som kommer fra Austafjord som får et rikere sosialt og faglig fellesskap. Med mindre alle ungdomsskoleelever flytter over og deres lærerressurser følger med vil det i begrenset grad gi et større fagmiljø og profesjonsfellesskap for ansatte, da det er relativt få elever det er snakk om (11 ungdomsskoleelever ved Austafjord totalt).

Skolegrenser må også vurderes opp mot kommunens bosettingsmønster, befolkningstetthet og skolens beliggenhet. For elever med kort reisetid til Rørvik ungdomsskole vil en skolegrense som åpner opp for at de hører til Rørvik, eller sågar kan velge mellom skoletilhørighet kunne være positivt. For Austafjord vil en fast skolegrense som reduserer elevtallet ved skolen, eller en fri skolegrense føre til et mindre lærings- og arbeidsmiljø eller en uforutsigbar situasjon der man til enhver tid opplever at elevtallet brått endres. Det kan gi utfordringer med tanke på stabil og forutsigbar skole- og jobbhverdag for elever og ansatte. En nedleggelse av Austafjord skole fører til økt skyssbehov og for enkelte da med en reisetid som vurderes som ikke er forsvarlig med tanke på elevenes helse, trivsel og fritid – barnets beste. Det er særlig de yngste elevene med lengst skolevei som vil rammes hardes.

Flytting av ungdomstrinnet fra Austafjord til Rørvik vil medføre at samtlige ungdomsskoleelever vil få krav på skyss, som er relativt lik dagens situasjon, men skysslengden vil øke for de fleste. Skysslengden vil øke mest for de elevene som bor vest for Austafjord skole. Disse vil få 30 minutter lengre skoleskyss enn i dag.

Anbefaling om flytende eller fast grense

Konsekvensene ved at kommunen unnlater å benytte forskrift om skolegrenser har i prinsippet ingen betydelige konsekvenser for Rørvik ungdomsskole da den har kapasitet til å håndtere tilfang av elever. For Austafjord kan det føre til svingninger i skolens elevtall fra år til år med de skolefaglige og ressursmessige utfordringene det gir. For å sikre forutsigbarhet og en god ressursmessig bruk av skolene bør kommunen derfor ikke benytte seg av flytende skolegrense. Det anbefales en fast skolegrense som i størst mulig grad sikrer forutsigbarhet for Austafjord skole med tanke på stabilitet i elevgruppen og bemanning over tid. Det bør likevel åpnes opp for søknader om skolebytte som da vurderes strengt opp mot barnets beste.

9.2.3 Skolefaglig vurdering

Rørvik 5-10 skole er bygget for å huse elever fra 5. til 10. trinn, men hverken bygg med garderobeanlegg eller uteområdet er egnet for barneskoleelever. Løsningen vurderes ut ifra et skolefaglig perspektiv som dårlig.

Rørvik 5-10 skole er en baseskole bestående av auditorium, en større base for 50-60 elever med tilhørende grupperom av ulik størrelse, spesialrom og fellesarealer. Skolen er trolig bygget på en pedagogisk plattform som legger opp til at elevene har en felles gjennomgang av fagstoff i eksempelvis auditoriet før de går tilbake i basene og arbeider med en læringsplan. Oppgaver kan veksle mellom individuelle konsentrasjonsoppgaver

eller samarbeid i grupper. Lærere og andre voksenressursers rolle veksler mellom formidling og veiledning. Dette var en hensiktsmessig undervisnings- og læringsform i en tid da man ikke hadde bred tilgang til digitale visningsflater. Mulighetene for å formidle bilde og lyd til mange var kostbar og begrenset.

Situasjonen i dag er en ganske annen enn i 2009 da skolebygget sto ferdig. Den enkelte elev har flere digitale verktøy (telefon, PC, iPad). Ny læreplan (LK20) fordrer et annet læringssyn, elevsyn og lærersyn enn det som lå til grunn for byggets utforming. Det kan synes som om det pedagogiske personalet ikke har utviklet sin pedagogiske praksis i tilstrekkelig grad for å sikre at byggets rammebetingelser understøtter elevene læring i god nok grad. I stedet for å utforske og bruke tid og ressurser på et pedagogisk utviklingsarbeid for å ta bygget i bruk på en pedagogisk funksjonell måte, har man søkt tilbake til den tradisjonelle klasseromspraksisen og nærmest tvunget bygget til å akseptere en undervisningsform det ikke er egnet for. Man ser at basene i større grad er forsøkt delt i to deler, slik at begge klassene har sitt eget mer tradisjonelle klasserom i samme base.

Løsningene som er valgt i basene er krevende for både lærerne og elever. Det er satt inn bokhyller og skap som delvis fungerer som skille mellom de to klassene i basen. Undervisningen gjennomføres ofte som om den var en klasseromsskole ved at lærerne underviser hver sin klasse. Den fysiske deling av klassene er ikke fullverdig, men oppleves i stedet som forstyrrende. Auditoriet blir således noe overflødig da basen er strukturert for en-til-mange-undervisning og behovet for å flytte seg for å få en digital visningsskjerm ikke er til stede. En slik regresjon er ikke uvanlig, men snarere naturlig da det er urealistisk at enkeltlærere skal makte å endre en hel skolekultur, og skoleledelsen vil trenge støtte og ressurser fra skoleeier for å dra det i gang.

9.2.4 Muligheter på kort sikt

Videreutvikling av pedagogisk praksis

I en base er det likevel mange muligheter. Med riktige grep i utformingen av klasserommet kan basene fungere som gode læringsarealer i samsvar med LK20. Følgende punkt anbefales å utforske videre:

For å utnytte en bases fulle potensial bør man innrede annerledes enn det som er tilfelle i dag. Det anbefales å fjerne bokskap og annet som skiller klassene og i stedet se rommet i en helhet. Tenkeboksen i basene kan flyttes til en annen plass slik at den ikke fungerer som et skille. Med dette som utgangspunkt kan man møblere for ulike læringssoner som er tilpasset aktiviteten. Elevene på 5-10 trinn arbeider i større grad selvstendig og i grupper med oppgaver, innlevering, produkter, videoer, podkast og annet enn ved en barneskole. Dette må man ta høyde for i investeringen av inventar. Man bør tenke at rommet skal inspirere og legges til rette for at elevene kan arbeide aktivt i ulike læringssoner som kan skapes ved rom-i-rom-løsninger, nisjer og arbeidsbord som er sentrert rundt samarbeid. Elevene vil også ha behov for å kunne arbeide med ro rundt seg og utbedringer bør ta hensyn til dette. Dette kan løses ved gode rom-i-rom løsninger som skaper «stille-soner» samtidig som at det etableres klarhet i klasserommet om at ulike læringssoner i klasserommet krever ro eller aktivitet.

En endring i pedagogisk praksis er både ressurs- og tidkrevende. Man kan ikke forvente en endring ved å investere i inventar og gode romløsninger alene, man må parallelt arbeide i det profesjonelle fellesskapet med egne erfaringer og hente inn eksterne ressurser som kan bistå med modellering og praksiseksempler for å nyttiggjøre seg av rommets pedagogiske potensial.

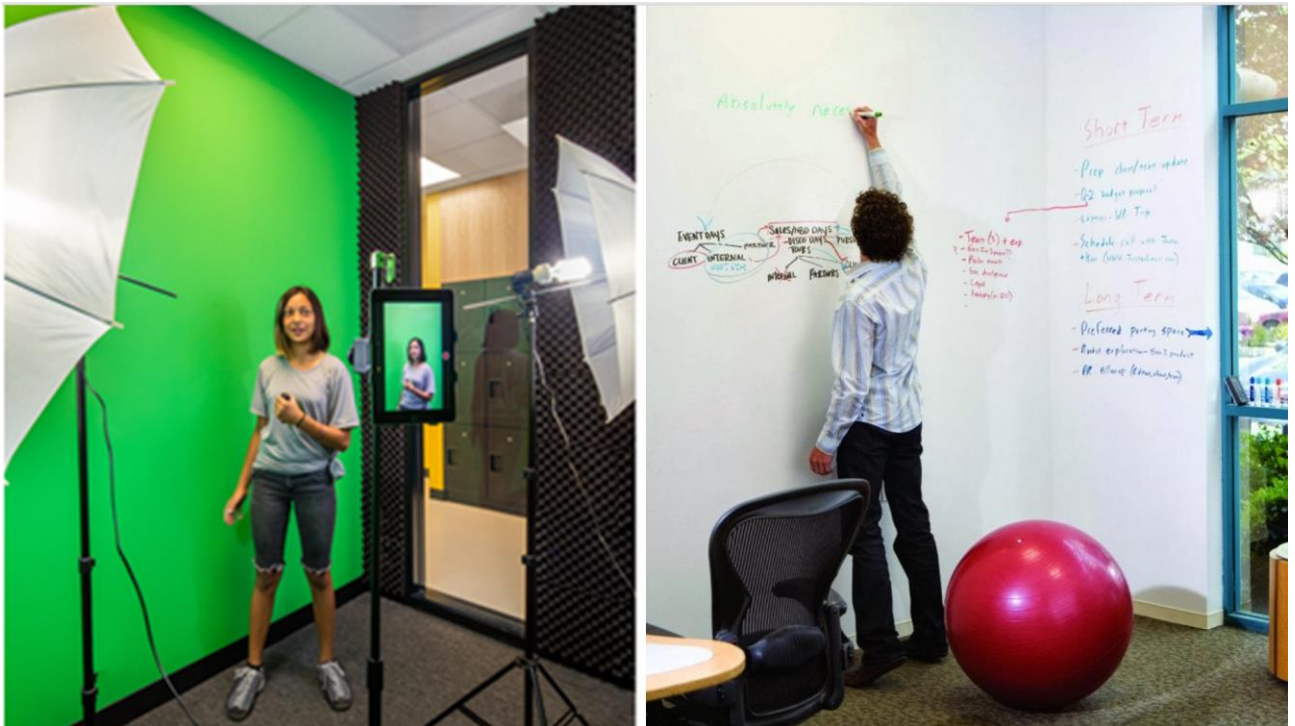
Organisatoriske tiltak

I LK20 er tverrfaglige temaer en viktig komponent i overordnet del og som skal behandles i og gjerne mellom fagområder. Erfaringer fra skoler er at tverrfaglige arbeidsmetoder kan være gode tilnærminger til å arbeide med de tverrfaglige temaene, dybdelæring og det nye kompetansebegrepet. Tverrfaglige arbeidsmåter kan

være tema- og prosjektarbeid, storyline, pedagogiske spill, simuleringer, stasjonsarbeid, problembasert læring, skaperverksted og elevbedrift.

Arbeider man på denne måten kommer en kobling av fag naturlig. Kobling av ulike fag forutsetter ofte at ulike lærere samarbeider om opplæringen. Skoler må legge til rette for dette. Dette kan ses i sammenheng med den pedagogiske tilnærmingen som beskrevet i forrige underkapittel, nemlig at lærerne samarbeider i større grad da de underviser i samme rom, uten unaturlige skiller, og behandler basen som en klasse i undervisningssammenhenger. De ulike tverrfaglige arbeidsmåtene fordrer at man har fleksible og gode læringsareal med «rom» for ulikt arbeid, alt etter hvor man er i prosessen. Man kan se for seg arbeid i et skaperverksted der elevene skal konstruere små elektriske biler med et visst design, egenskaper og formål. Dette krever rom for prøving og feiling, baner der elevene kan utforske bilens egenskaper på og arbeidsflater til å redesigne bilen etter nye erfaringer. Skaperglede kan fostres ved å gi elevene arbeidsflater som harmonerer med målet for arbeidet. Med elever som er aktive i sin egen læring må skolen også legge til rette for aktivitetsbaserte læringsarealer. Dette er fremgangsmåter som er i tråd med LK20 og den algoritmiske tankegangen.

Timeplanen til lærerne og elevene er viktige pedagogiske og organisatoriske ressurser. Timeplanene bør legge til rette for tverrfaglig og annet arbeid som fremmer dybdelæring. Dette kan bety å ha uker med oppløst timeplan der trinnet arbeider med hver sine større prosjekt, fagdager, blokklegging av fag og periodeplaner der noen fag har større fokus enn andre.

I store rom som baser er det viktig å sikre god lyd med mikrofon og høyttaler, et såkalt lydutfjvningsanlegg. Lærerne og elevene vil kunne ha stort utbytte av lydutfjvningsanlegg som for eksempel ved å nå alle elevene uten å tenke på hvor man står i klasserommet og for elever med hørseltap. Skolen har allerede investert i læringsbrett 1-1 og projektorer. Lærerne kan derfor formidle det dem ønsker enten i plenum sammen med elevene eller individuelt ved instruksjonsvideoer eller omvendt undervisning.

Kort oppsummert kan skolen gis ressurser og støtte til å gjennomføre et pedagogisk utviklingsarbeid for å videreutvikle sin pedagogiske praksis slik at pedagogikk, fysiske rom, inventar og utstyr, lærere og elever spiller på lag.

9.2.5 Muligheter på lang sikt

Gjøre om til barneskole og bygge ny ungdomsskole

Det er ingen god situasjon for barneskolen å fordele elever og ansatte på flere bygg slik de gjør i dag. På lang sikt bør det være et mål å samle barneskoleelevene i ett bygg. Dette bør ses i sammenheng med en mer helhetlig og bærekraftig struktur der man har færre, men større enheter for å sikre mangfold i elevgruppen og solide profesjonsfelleskap for de ansatte. Å avvikle Nærøysund synes riktig i en slik strategi. Man får da utnyttet kapasiteten på Kolvereid, avviklet to gamle skolebygg (Rørvik 1-4 skole og Nærøysund barneskole) og brakkene for den tidligere voksenopplæringen kan omdisponeres til mer egnede formål. Slik reduseres bygningsmasse med konsekvenser for drift og vedlikeholdskostnader, samt at man kan utviklet to større nye og framtidrettede skoleanlegg for brorparten av barneskoleelevene i kommunen.

En slik omgjøring fra 5-10 skole til barneskole krever noen endringer og tilpasninger i eksisterende 5-10 bygg. Dette må selvfølgelig utredes nærmere, men kort kan nevnes at det må bygges på noe areal for garderobes, samt undervisningsareal for ett trinn. Biblioteket kan få en endret funksjon slik at det også kan fungere som SFO-areal i sambruk med øvrige trinnareal, allrom og spesialrom.

Parallelt må det bygges en ny ungdomsskole med plass til en toparallel ungdomsskole (180 elever).

9.3 Kolvereid barneskole og ungdomsskole

9.3.1 Kapasitet

Kolvereid barneskole har kapasitet til 300 elever. De har 239 elever. Kolvereid ungdomsskole har kapasitet til 250 elever. Skolen har 158 elever. Begge skolene har nye framtidrettede og funksjonelle skolebygg.

9.3.2 Vurdering av faste eller flytende skolegrenser

En kan tenke seg følgende alternativer for skolekretsgrenser mellom Kolvereid og Foldereid for elever på 1.-7. trinn:

- Fast skolegrense med mål om å øke elevtallet ved Foldereid oppvekstsenter
- Flytende skolegrense mellom Foldereid oppvekstsenter og Kolvereid skole

De ulike alternativene får ulike konsekvenser. Nedenfor følger en analyse.

Alternativer som gir en elevvekst ved Kolvereid barneskole og eller ungdomsskole vil kunne håndteres helt uproblematisk. Kolvereid har nye framtidrettede og fleksible skoleanlegg med god kapasitet til å håndtere en økning i elevtall.

Skolegrenser må også vurderes opp mot kommunens bosettingsmønster, befolkningstetthet og skolens beliggenhet. For elever med kort reisetid til Kolvereid vil en skolegrense som åpner opp for at de hører til Kolvereid, eller sågar kunne velge skoletilhørighet være positivt. For Foldereid vil en fast skolegrense som reduserer elevtallet ved skolen, eller en fri skolegrense føre til et mindre lærings- og arbeidsmiljø eller en uforutsigbar situasjon der man til enhver tid opplever at elevtallet brått endres. Det kan gi utfordringer med tanke på stabil og forutsigbar skole- og jobbhverdag for elever og ansatte. En avvikling av Foldereid oppvekstsenter fører til økt skyssbehov og for enkelte da med en reisetid som vurderes som ikke er forsvarlig med tanke på elevenes helse, trivsel og fritid – barnets beste.

Avvikling av Foldereid oppvekstsenter vil medføre at samtlige elever som i dag går på Foldereid oppvekstsenter vil ha krav på skoleskyss. Det er en økning på 12 elever, til totalt 27 elever (18 elever har skoleskyss i dag). De fleste elevene vil få lengre skoleskyss enn i dag, men elevene øst for Foldereid oppvekstsenter vil da få den største skyssøkningen (30 minutter lengre reisevei enn i dag).

Anbefaling om flytende eller fast grense

Konsekvensene ved at kommunen unnlater å benytte forskrift om skolegrenser vil kun ha positive effekter for Kolvereid da skolene har god kapasitet. For Foldereid kan det føre til svingninger i skolens elevtall fra år til år med de skolefaglige og ressursmessige utfordringene det gir. For å sikre forutsigbarhet og en god ressursmessig bruk av skolene bør kommunen derfor ikke benytte seg av flytende skolegrense. Det anbefales

en fast skolegrense som i størst mulig grad sikrer forutsigbarhet for Foldereid skole med tanke på stabilitet i elevgruppen og bemanning fra år til år. Det bør likevel åpnes opp for søknader om skolebytte som da vurderes strengt opp mot barnets beste.

9.3.3 Skolefaglig vurdering

Kolvereid barneskole og Kolvereid ungdomsskole er nye, framtidsrettede og funksjonelle skoler. De generelle læringsarealene er organisert i trinnområder med fleksible og varierte læringsarealer. Her finner man primærrom, grupperom og fellesoner utformet som varierte og fleksible læringsarealer. Elever og ansatte har tilgang på alle nødvendige spesialrom som musikkrom, skolekjøkken, naturfag, kunst og håndverk i begge skoleanleggene. Den nære koblingen mellom skoler, SFO og det offentlige biblioteket gir rike muligheter.

9.3.4 Muligheter på kort sikt

Ungdomsskolen har kapasitet til å ta imot flere elever enn i dag. Det kan være en mulighet å ta deler av bygget i bruk for barneskolen.

9.3.5 Muligheter på lang sikt

Skolen har kapasitet til å ta imot flere elever. Dersom Nærøysundet skole blir nedlagt vil elever fordeles mellom Rørvik og Kolvereid. De to skolene vil kunne romme alle barneskoleelevene derfra forutsatt at det gjøres tiltak som å bygge ny felles barneskole for Rørvik og aktuelle elever fra Nærøysund, og dersom man på Kolvereid også benytter deler av ungdomsskolen til elever på barnetrinnet. Det vil gi en bedre utnyttelse av rom og arealer. Det kan frigi bygg og tomt på Ottersøya. Et økt elevtall gir flere ansatte og dermed et enda rikere faglig og sosialt profesjonsfelleskapet. Det kan styrke skolens attraktivitet som arbeidsplass og sikre at kompetansekravene til lærere oppfylles. Nærheten til ungdomsskolen gir ytterligere muligheter med tanke på hospitering hos hverandre, utveksling av kompetanse og fleksibel utnyttelse av ressurser med tanke på mennesker, bygg og utstyr.

9.4 Nærøysundet barneskole

9.4.1 Kapasitet

Skolen har i dag 142 elever. Skolebygget har i prinsippet plass til 150 elever. Dersom man kun teller klasserom, så er den reelle kapasiteten lavere. Det mangler imidlertid de fleste spesialrom, SFO-base og gymsalen er liten og sliten. Det er etablert en brakke på tomten som fungerer som SFO-base og undervisningsrom. I realiteten har derfor skolen litt manglende kapasitet.

9.4.2 Vurdering av faste eller flytende skolegrenser

En kan tenke seg følgende alternativer for skolekretsgrenser mellom Nærøysund og henholdsvis Rørvik og Kolvereid for elever på 1.-7. trinn:

- Fast skolegrense med mål om å øke elevtallet ved Rørvik eller Nærøysund skole
- Fast skolegrense med mål om å redusere elevtallet ved Nærøysund og øke det ved Kolvereid skole
- Flytende skolegrense mellom skolene

De ulike alternativene får ulike konsekvenser. Nedenfor følger en analyse.

Både Rørvik og Nærøysund har allerede sprengt kapasitet. En fast skolegrense, uavhengig av hvor man setter den vil kun forflytte utfordringer med kapasitet. På samme vis vil heller ikke en flytende skolegrense avhjelpe situasjonen.

Videre er det slik at begge skolebyggenes pedagogiske funksjonalitet og egnethet, samt tekniske standard, er av en slik kvalitet at de ikke egner seg for å øke elevtallet betraktelig uten omfattende oppgraderinger dersom man ønsker et framtidsrettet skoleanlegg og likeverdig skoletilbud for alle elevene i kommunen. Dersom behov for areal og funksjoner sikres/løses ved en av skolene vil en økning i elevtallet imidlertid ha positive skolefaglige og pedagogiske konsekvenser for den aktuelle barneskole. Det vil gi et rikere og mer mangfoldig læringsmiljø for elevene, og et større fagmiljø og profesjonsfelleskap for ansatte.

En endring av skolegrense mot Kolvereid vil gi en mer romslig situasjon for Nærøysund da Kolvereid har kapasitet til å ta imot flere elever gitt at man tar ungdomsskolebygget i bruk for barneskolen. Det vil imidlertid kunne gi noen uheldige utslag. I dag er det for eksempel slik at klassestørrelsene varierer fra 9 til 28 elever på trinnet. Det er ikke gitt at en endret og fast skolegrense reduserer elevtallet i klassen med flest elever fra år til år. Videre kan en fast skolegrense tettere på Nærøysundet skole utfordre nærskoleprinsippet, dersom den skal ha en reell effekt.

Skolegrenser må også vurderes opp mot kommunens bosettingsmønster, befolkningstetthet og skolens beliggenhet. Ved en opprettholdelse av Rørvik, Nærøysundet og Kolvereid skole vil endringer i skolegrenser ha svært begrensede konsekvenser med tanke på behov for skoleskyss, reisevei og reisetid.

Dersom Nærøysund barneskole en gang i fremtiden skulle avvikles og Rørvik får skolegrense mot Kolvereid barneskole vil flere elever ha behov for skoleskyss, men da med helt akseptabel reisevei og reisetid.

Omfanget av økt skoleskyss vil være veldig avhengig av hvor langt en slik grense flyttes. Dersom man tenker seg kretsgrensen flyttet fra Nærøysundet til Grimsfjellet, slik at hele Ottersøya vil tilhøre Rørvik, vil elevtallet øke med anslagsvis 50 elever på barnetrinnet og 10 elever på ungdomstrinnet. Antallet kan også forventes å øke ytterligere med økt boligutbygging på Ottersøya.

Anbefaling om flytende eller fast grense

Det er ingen åpenbare gevinster ved å velge faste eller flytende skolegrenser for Nærøysund med mindre man flytter grensen så tett på Nærøysund skole at det gir en reell elevreduksjon ved Nærøysund skole og elever overføres til Kolvereid skole. En slik løsning vil imidlertid avstedkomme potensielt uheldige konsekvenser. Det kan for eksempel føre til at en klasse med allerede få elever får færre, at foresatte og elever opplever grensen kunstig eller uønsket.

Konsekvensene ved at kommunen unnlater å benytte forskrift om skolegrenser kan være økt press på rom og arealer i Rørvik 1-4 skole som følge av liten kapasitet. For Austafjord kan det føre til svingninger i skolens elevtall fra år til år med de skolefaglige og ressursmessige utfordringene det gir. For å sikre forutsigbarhet og en god ressursmessig bruk av skolene bør kommunen derfor ikke benytte seg av flytende skolegrense. Dersom Rørvik, Nærøysund og Kolvereid skoler opprettholdes anbefales det å videreføre dagens ordning. Velger man på sikt imidlertid å avvikle Nærøysund barneskole og bygge ny Rørvik barneskole vil endrede skolegrenser i denne delen av kommunen ha positive effekter med tanke på styrking av de gjenværende skolemiljøene faglig og sosialt, samt kommunens økonomi. Dette selv om flere elever må skysses.

9.4.3 Skolefaglig vurdering

Høsten 2020 ble Kunnskapsløftet 2020 (LK20) innført. Formålet med nye læreplaner er blant annet at det elevene lærer skal være relevant og fremtidsrettet. Det er ingen som kjenner fremtiden, og derfor må den kompetansen elevene utvikler også kunne anvendes i ukjente situasjoner og sammenhenger. «Å lære å lære» blir en essensiell komponent i elevenes skolegang og en grunnstein i fremtidens arbeidsliv.

Lek og praktiske arbeidsformer står sentralt i læreplanen, kanskje spesielt i småskolen. En fruktbar tilnærming til de tverrfaglige temaene i LK20 er flerfaglig og tverrfaglige arbeidsmåter. I de tverrfaglige temaene har de praktisk-estetiske fagene en viktig rolle, både som støttefag med den hensikt å skape noe og som ledende fag ved å prøve ut ulike ideer, muligheter og utforske gjennom egne valg og prosesser. Skolen skal stimulere elevenes skaperglede og utforskertrang, og la elevene få erfaring med å omsette ideer til handling. Dette kommer tydelig frem av overordnet del og i læreplanene for de praktisk-estetiske fagene for 1.-4. trinn, og indikerer sterkt at spesialrom er nødvendig for å nå kompetansemålene i faget.

Det er videre slik at det pedagogiske personalets profesjonsutvikling må skje i sosiale og faglige fellesskap.

For utforming av framtidssrettede skoleanlegg betyr det at:

- Bygget byr på generelle læringsarealer (primærom, grupperom og fellesarealer) som gir varierte og fleksible fysiske og digitale læringsmiljøer. Det må finnes rom og arealer for individuell fordypning og stille konsentrasjon, samhandling og felles oppgaveløsning, bruk av digitale og teknologiske verktøy, formidling eller deling i større og mindre grupper. Læringsaktiviteter må kunne inneholde kognitivt og teoretisk arbeid, praktisk utforskning og tverrfaglig oppgaveløsning. Elever og voksne skal kunne løse komplekse problemer gjennom kommunikasjon og samhandling. Konkret kan det bety;
 - arealer for en-til-mange-formidling i form av avgrensede større formidlingsrom eller mindre amfier i mer åpne arealer
 - skjermede individuelle arbeidsplasser
 - delvis åpne nisjer eller soner for gruppearbeid
 - lukkede grupperom og mer åpne fellesarealer hvor enkeltelever og grupper kan finne sitt sted.
- Verkstedsarealer hvor elever kan løse oppgaver knyttet til design og produktskapning ved hjelp av ulike materialer, varierte teknikker og med ulike verktøy. Konkret fordrer det en endring av de tradisjonelle kunst- og håndverksrommene og naturfagrommet, slik vi kjenner dem, mot en utforming av de spesialiserte læringsarealene som et verkstedsareal – atelier – bestående av soner og rom for arbeid med tre, tekstil, tegning og maling, keramikk, teknologi – koding; naturfag og realfag i nær tilknytning til hverandre.
- Sosiale og faglige fellesarealer som gir elever i mikrosystemet (klassen) mulighet til å bygge relasjoner og identitet i et mesosystem (trinnet og hele skolen) som en forberedelse til en fullverdig deltakelse i makrosystemet. Det vil si autonome og ansvarlige medborgere i et bærekraftig demokrati. Konkret betyr dette at arealer som bibliotek/mediatek, kjøkken med fellesareal, generelle læringsarealer, musikk, trafikk/fordelingsareal må ses i sammenheng slik at man kan etablere flerbruksareal som

benyttes av hele skolens fellesskap for faglig arbeid, sosial samhandling, bespising og kulturelle opplevelser.

- Personalfunksjoner som understøtter profesjonalitet og kollektiv kapasitet. Konkret betyr det arealer hvor ledelse og øvrig pedagogisk personale kan være «tett-på». Arenaer for kommunikasjon og samhandling med kollegaer, hjemmene og elevene. Voksenfellesskapet trenger varierte miljøer for å utøve yrkesrollen, for eksempel individuell arbeidsplass, møterom og formelle og uformelle samhandlingsarenaer. Det må utformes egne rom og arealer, samt legges til rette for sambruk med øvrige fellesarealer i skolen.

Nærøysund barneskole er en tradisjonell korridor og klasseromsskole med mangel på grupperom og fellesarealer. Skolen har som tidligere beskrevet få spesialrom. Deler av undervisningen gjennomføres i brakker og gymsalen er liten og slitt.

Videre har man etter kommunesammenslåing en skolestruktur som ikke er hensiktsmessig med tanke demografi og plassering av bygg. Nærøysund barneskole ligger mellom Rørvik barneskole og Kolvereid barneskole med ca. 10-15 km til hver av dem.

9.4.4 Muligheter på kort sikt

Det må søkes å finne gode løsninger for å drive variert, elevaktiv og tilpasset opplæring i mer aktuelle læringsmiljøer enn kun ett klasserom. Videre er det behov for å realisere noen spesialromsfunksjoner for å lykkes med den praktiske og tverrfaglige undervisningen. Det er også behov for å flerbruke og sambruke rom for å utnytte bygget bedre som følge av kapasitetsutfordringer. I det følgende beskrives noen muligheter for å gjøre dette på kort sikt:

Leie idrettshall i nærområdet

Avvikle bruk av eksisterende gymsal og etablere avtale om bruk av idrettshallen i nærområdet.

Flerbruke skolekjøkken

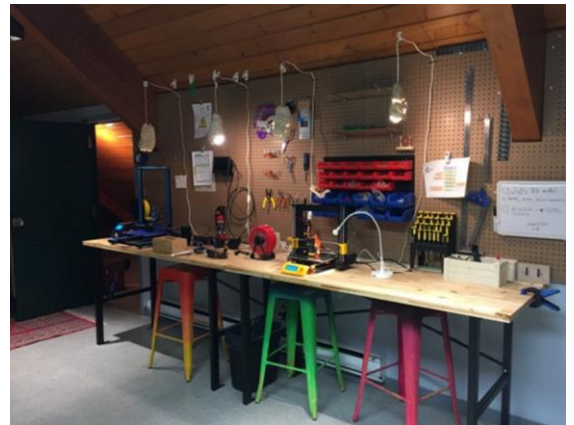
Skolekjøkkenet kan i større grad benyttes som ordinært undervisningsrom, møterom og naturfagrom.

Innføre uteskole

Nærøysund skole har gode turmuligheter og rik natur i rimelig nærhet. Både fjell, skog og til dels hav er innen rekkevidde for skolen. Ved å bruke varierte læringsarenaer kan skolen gi praktiske og virkelighetsnære erfaringer som kan fremme utforsker- og skaperlyst. LK20 fremmer at «Skolen skal bidra til at elevene utvikler naturglede, respekt for naturen og klima- og miljøbevissthet. (...) De skal få oppleve naturen og se den som en kilde til nytte, glede, helse og læring». Lokalmiljøet kan benyttes i skolens praksis og vil kunne bidra positivt til elevenes faglige og fysiske utvikling. Når undervisningen foregår ute vil det åpne seg andre muligheter enn ved klasseromsundervisning og man kan spille på elevenes naturlige nysgjerrighet og virketrang. Uteskole gir også rom for å være fysisk aktive, og man kan bruke kroppen og sansene i samspill med naturen. Skoler som har uteskole som en del av deres pedagogiske praksis jobber ofte tverrfaglig, og ikke bare med naturfag og kroppsøving. Arbeider man tverrfaglig åpner det seg større muligheter i form av tid og innhold. Gapahuk, lavvo eller lignende bør være en sentral del av uteskolemiljøet både som formidlingsarena og som skjul for vær og vind. En slik arena er virkningsfull i samtaler med elevene om observasjoner de har gjort seg i naturen, i formidling av litteratur og i relasjonsbygging. Da elevene har hver sitt læringsbrett (iPad) kan elevene samle

bilder, notater, lyder og videoer i løpet av dagen og bruke materialet i klasserommet dagene etter. Et utekjøkken i nærhet til lavvo eller gapahuk kan også være formålstjenlig både som en del av mat og helsefaget og i forbindelse med lunsj for elevene på uteskolen.

Skoler som har en eller flere faste dager med uteskole opplever også at om man frigjør rom på skolen. Det fører videre med seg større frihet for lærerne som er igjen og underviser i klasserommet den dagen. En annen pedagogisk og organisatorisk tilnærming, som ved uteskole for 1.-2. trinn en dag og 3.-4. trinn en annen dag, vil åpne for å gjøre ledige klasserom om til midlertidige spesialrom. Dette kan løses ved innkjøp av inventar som verksted på hjul, løse bordplater som kan legges over flere pulter som da skaper et stort bord, skaperverksted på hjul og gode hylleløsninger. Det vil likevel ikke være på langt nær optimalt da flere sentrale aktiviteter i for eksempel kunst og håndverk innebærer maling, leire, tre og tekstilarbeid som krever gode arbeidsflater og stiller krav til avtrekk, sluk og andre byggtekniske omgjøringer.

Utvikling av det fysiske læringsmiljøet

For å imøtekomme nye krav som følge av LK20 og et samfunn i stadig endring må man også se på hvilke pedagogiske tilnærminger man gjør seg i skolen. Tidligere i kapittelet har vi trukket frem noen nye aspekter ved LK20. For å oppnå formålet med Kunnskapsløftet 2020 bør skolen vurdere investeringer i inventar og utstyr som gir lærerne muligheter til å organisere klasserommet annerledes. På denne måten kan man skape fleksible og varierte læringsarealer som er skreddersydd for læringsaktivitetene elevene deltar i. Det kan være sittegrupper med integrert trinnbibliotek, mindre amfi, rom-i-rom, nisjer og arbeidsbord som inviterer til samarbeid i elevaktive arbeider. Hensikten med denne endringen er å skape rom for at elevene er aktive i læringsarbeidet. At elevene er aktive har ikke bare en praktisk komponent, men også en kognitiv, sensomotorisk og sosial dimensjon. Et klasserom skal kunne romme alle elevaktiviteter, og må utformes med dette som utgangspunkt.

Nærøysund skole har læringsbrett til hver elev og står derfor godt rustet, rent materielt, til å imøtekomme den digitale transformasjonen deler av LK20 legger opp til. Digitale ferdigheter som en grunnleggende ferdighet har vært i læreplanen i over 15 år. Med innføringen av LK20 har fokuset på teknologi, programmering og algoritmisk tankegang intensivert. Et eksempel er et kompetansemål for 4. trinn i matematikk der eleven skal kunne: *lage algoritmar og uttrykkje dei ved bruk av variablar, vilkår og lykkjer*. Det samme ser man i naturfag der teknologi er et av kjerneelementene og der man legger vekt på noe vesentlig: *Elevene skal forstå, **skape** og **bruke** teknologi, inkludert programmering og modellering, i arbeid med naturfag*. I denne tydelige føringen fra læreplanen er det opp til skolene å legge til rette for at elevene kan skape og bruke teknologi. Dette kan løses ved eksempelvis skaperverksted på hjul, 3D-printere, roboter som Lego WeDo2 og annet, parallelt som man investerer i lærernes kompetanse. Vi ønsker elever som produserer og skaper noe, ikke elever som konsumenter av teknologi og digitalt innhold. Derfor må skolene også organisere og utforme klasserommene i tråd med elevenes skaperlyst, utforskertrang og LK20s krav om nye kompetanser.

Tiltakene må ses i sammenheng med et pedagogisk utviklingsarbeid sett i lys av LK20. Det er ikke nok å investere i inventar og gode fleksible løsninger, det må også investeres i lærerne som skal ta det i bruk. Det er grunnleggende konsensus i forskning om at investering i kompetanse relevant til endringer som trer i kraft er helt nødvendig for å lykkes med endringsarbeid. Ifølge Bolman (2014) slår mange innovasjonsprosesser feil nettopp fordi at det ikke parallelt investeres i å utvikle nødvendige kunnskaper og kompetanse hos de ansatte. Det pedagogiske personalet vil kunne ha behov for kompetanseutvikling, modellering og veiledning.

9.4.5 Muligheter på lang sikt

- Restaurere, bygge om og bygge på Nærøysund barneskole til en framtidrettet og pedagogisk funksjonell barneskole med alle nødvendige rom og arealer for å realisere en undervisning i tråd med ny læreplan LK20.
- Nærøysund barneskole avvikles og bygges ny.
- Bygge ny barneskole for kun elever ved Nærøysund.
- Avvikle skolen og etablere ny felles barneskole med Rørvik barneskole. Det kan enten realiseres i nytt bygg på ny tomt, eller gjennom ombruk av 5-10 skolen som barneskole med det bygningsmessige tiltak det krever.

9.5 Austafjord skole

9.5.1 Kapasitet

Austafjord skole har kapasitet til 140 elever. Den har 57 elever totalt. Tidligere huset den også en barnehage, men nå er denne nettopp flyttet ut og inn i nytt bygg.

9.5.2 Vurdering av faste eller flytende skolegrenser

En kan tenke seg følgende alternativer for skolekretsgrenser mellom Rørvik og Austafjord for elever på 1.-7. trinn:

- Fast skolegrense med mål om å øke elevtallet ved Austafjord oppvekstsenter
- Flytende skolegrense mellom Austafjord oppvekstsenter og Rørvik skole

De ulike alternativene får ulike konsekvenser. Nedenfor følger en analyse.

Alternativer som gir en elevvekst ved Rørvik barneskole utfordrer en allerede sprengt kapasitet. En økning på rundt 10 % (maksimalt 20-25 elever) vil kreve organisatoriske og pedagogiske grep, trolig også mindre ombygginger og investering i møbler og inventar. En økning på 50 elever ved nedleggelse av Austafjord vil fordre tiltak i form av større ombygginger og utbygginger, bruk av alternativt bygg eller nybygg. Skolebyggets pedagogiske funksjonalitet og egnethet, samt tekniske standard ved Rørvik, er av en slik kvalitet at det ikke egner seg for å øke elevtallet betraktelig uten omfattende oppgraderinger dersom man ønsker et framtidrettet skoleanlegg og likeverdig skoletilbud for alle elevene i kommunen.

Dersom behov for areal og funksjoner sikres/løses vil en økning i elevtallet imidlertid ha positive skolefaglige og pedagogiske konsekvenser for Rørvik barneskole og ungdomsskole. Det vil gi et rikere og mer mangfoldig læringsmiljø for elevene, og et større fagmiljø og profesjonsfellesskap for ansatte.

Skolegrenser må også vurderes opp mot kommunens bosettingsmønster, befolkningstetthet og skolens beliggenhet. For elever med kort reisetid til Rørvik barneskole vil en skolegrense som åpner opp for at de hører til Rørvik, eller sågar kan velge skoletilhørighet kunne være positivt. For Austafjord vil en fast

skolegrense som reduserer elevtallet ved skolen, eller en fri skolegrense føre til et mindre lærings- og arbeidsmiljø eller en uforutsigbar situasjon der man til enhver tid opplever at elevtallet brått endres. Det kan gi utfordringer med tanke på stabil og forutsigbar skole- og jobbhverdag for elever og ansatte. En nedleggelse av Austafjord skole fører til økt skyssbehov og for enkelte da med en reisetid som vurderes som ikke er forsvarlig med tanke på elevenes helse, trivsel og fritid – barnets beste.

Avvikling av barnetrinnet på Austafjord vil medføre at inntil fem flere elever enn i dag vil ha krav på skoleskyss, men de fleste elevene vil få lengre skyssvei. Elevene som bor vest for Austafjord skole vil få den største skyssøkningen, med 30 minutter lengre reisevei enn i dag.

Anbefaling om flytende eller fast grense

Konsekvensene ved at kommunen unnlater å benytte forskrift om skolegrenser kan være økt press på rom og arealer i Rørvik 1-4 skole som følge av liten kapasitet. For Austafjord kan det føre til svingninger i skolens elevtall fra år til år med de skolefaglige og ressursmessige utfordringene det gir. For å sikre forutsigbarhet og en god ressursmessig bruk av skolene bør kommunen derfor ikke benytte seg av flytende skolegrense. Det anbefales en fast skolegrense som i størst mulig grad sikrer forutsigbarhet for Austafjord skole med tanke på stabilitet i elevgruppen og bemanning fra år til år. Det bør likevel åpnes opp for søknader om skolebytte som da vurderes strengt opp mot barnets beste.

9.5.3 Skolefaglig vurdering

Dette er beskrevet samlet for Austafjord skole, Foldereid oppvekstsenter og Gravvik oppvekstsenter i kapittel 9.8.1

9.5.4 Muligheter på kort sikt

Dette er beskrevet samlet for Austafjord skole, Foldereid oppvekstsenter og Gravvik oppvekstsenter i kapittel 9.8.2

9.5.5 Muligheter på lang sikt

Dette er beskrevet i kapittel 9.8.3

9.6 Foldereid oppvekstsenter

9.6.1 Kapasitet

Foldereid oppvekstsenter har 27 elever fra 1.-7. trinn. Skolen kapasitet til 140 elever. Den mangler imidlertid en rekke spesialrom som nevnt tidligere.

9.6.2 Vurdering av faste eller flytende skolegrenser

En kan tenke seg følgende alternativer for skolekretsgrenser mellom Kolvereid og Foldereid for elever på 1.-7. trinn:

- Fast skolegrense med mål om å øke elevtallet ved Foldereid oppvekstsenter
- Flytende skolegrense mellom Foldereid oppvekstsenter og Kolvereid skole

De ulike alternativene får ulike konsekvenser. Nedenfor følger en analyse.

Alternativer som gir en elevvekst ved Kolvereid barneskole vil kunne håndteres helt uproblematisk. Kolvereid har nye framtidrettede og fleksible skoleanlegg med kapasitet til å håndtere en økning i elevtall, særlig hvis også arealer i ungdomsskolen frigis til barneskoleelever.

Skolegrenser må også vurderes opp mot kommunens bosettingsmønster, befolkningstetthet og skolens beliggenhet. For elever med kort reisetid til Kolvereid vil en skolegrense som åpner opp for at de hører til Kolvereid, eller sågar kunne velge skoletilhørighet være positivt. For Foldereid vil en fast skolegrense som reduserer elevtallet ved skolen, eller en fri skolegrense føre til et mindre lærings- og arbeidsmiljø eller en uforutsigbar situasjon der man til enhver tid opplever at elevtallet brått endres. Det kan gi utfordringer med tanke på stabil og forutsigbar skole- og jobbhverdag for elever og ansatte. En nedleggelse av Foldereid oppvekstsenter fører til økt skyssbehov og for enkelte da med en reisetid som vurderes som ikke er forsvarlig med tanke på elevenes helse, trivsel og fritid – barnets beste.

Avvikling av Foldereid oppvekstsenter vil medføre at samtlige elever som i dag går på Foldereid oppvekstsenter vil ha krav på skoleskyss. Det er en økning på 12 elever, til totalt 27 elever (18 elever har skoleskyss i dag). De fleste elevene vil få lengre skoleskyss enn i dag, men elevene øst for Foldereid oppvekstsenter vil da få den største skyssøkningen (30 minutter lengre reisevei enn i dag). Elevene med lengst reisevei vil da få en kjørestrekning på 40 minutter (Forneset), i tillegg til eventuell ventetid og gangtid.

Anbefaling om flytende eller fast grense

Konsekvensene ved at kommunen unnlater å benytte forskrift om skolegrenser vil kun ha positive effekter for Kolvereid da skolene har god kapasitet. For Foldereid kan det føre til svingninger i skolens elevtall fra år til år med de skolefaglige og ressursmessige utfordringene det gir. For å sikre forutsigbarhet og en god ressursmessig bruk av skolene bør kommunen derfor ikke benytte seg av flytende skolegrense. Det anbefales en fast skolegrense som i størst mulig grad sikrer forutsigbarhet for Foldereid oppvekstsenter med tanke på stabilitet i elevgruppen og bemanning fra år til år. Det bør likevel åpnes opp for søknader om skolebytte som da vurderes strengt opp mot barnets beste.

9.6.1 Skolefaglig vurdering

Dette er beskrevet samlet for Austafjord skole, Foldereid oppvekstsenter og Gravvik oppvekstsenter i kapittel 9.8.1

9.6.2 Muligheter på kort sikt

Dette er beskrevet samlet for Austafjord skole, Foldereid oppvekstsenter og Gravvik oppvekstsenter i kapittel 9.8.2

9.6.3 Muligheter på lang sikt

Dette er beskrevet i kapittel 9.8.4

9.7 Gravvik oppvekstsenter

9.7.1 Kapasitet

Gravvik har kapasitet til 45 elver. Det er per nå 8 elever. Fra høsten 2021 huser skolen også barnehage. Skolen mangler de fleste spesialrom.

9.7.2 Vurdering av faste eller flytende skolegrenser

En kan tenke seg følgende alternativer for skolekretsgrenser mellom Gravvik og Kolvereid for elever på 1.-10. trinn:

- Fast skolegrense med mål om å øke elevtallet ved Gravvik oppvekstsenter
- Flytende skolegrense mellom Gravvik og Kolvereid skole

De ulike alternativene får ulike konsekvenser. Nedenfor følger en analyse.

Alternativer som gir en elevvekst ved Kolvereid barneskole vil kunne håndteres helt uproblematisk. Kolvereid har nye framtidsrettede og fleksible skoleanlegg med god kapasitet til å håndtere en økning i elevtall.

Skolegrenser må også vurderes opp mot kommunens bosettingsmønster, befolkningstetthet og skolens beliggenhet. For elever med kort reisetid til Kolvereid vil en skolegrense som åpner opp for at de hører til Kolvereid, eller sågar kunne velge skoletilhørighet være positivt. For Foldereid vil en fast skolegrense som reduserer elevtallet ved skolen, eller en fri skolegrense føre til et mindre lærings- og arbeidsmiljø eller en uforutsigbar situasjon der man til enhver tid opplever at elevtallet brått endres. Det kan gi utfordringer med tanke på stabil og forutsigbar skole- og jobbhverdag for elever og ansatte. En nedleggelse av Gravvik oppvekstsenter fører til økt skyssbehov og for enkelte da med en reisetid som vurderes som ikke er forsvarlig med tanke på elevenes helse, trivsel og fritid – barnets beste.

Avvikling av Gravvik oppvekstsenter vil medføre at samtlige elever ved Gravvik vil ha krav på skoleskyss, som er en økning på et par elever fra dagens situasjon. De fleste av disse vil imidlertid oppleve økt kjørevei. Elevene som bor på nordvestsiden av Gravvik oppvekstsenter vil oppleve størst økning i reisevei, totalt 25 minutter lengre reisevei enn i dag.

Anbefaling om flytende eller fast grense

Konsekvensene ved at kommunen unnlater å benytte forskrift om skolegrenser vil kun ha positive effekter for Kolvereid da skolene har god kapasitet. For Gravvik kan det føre til svingninger i skolens elevtall fra år til år med de skolefaglige og ressursmessige utfordringene det gir. For å sikre forutsigbarhet og en god ressursmessig bruk av skolene kan man hevde at kommunen derfor burde benytte seg av fast skolegrense. Det anbefales imidlertid å ha en flytende skolegrense for Gravvik oppvekstsenter selv om det gir en noe mer ustabilitet i elevgruppen og bemanning fra år til år. Skolen har et fagmiljø og læringsmiljø som er svært lite. Hvis man kun vurderer de skolefaglige kriteriumene bør skolen helt klart avvikles. Det må derfor være slik at foresatte selv kan velge om det er barnets beste å gå på nærskolen, eller om det faglige og sosiale tilbudet ved en større skole er å foretrekke.

9.7.3 Skolefaglig vurdering

Dette er beskrevet samlet for Austafjord skole, Foldereid oppvekstsenter og Gravvik oppvekstsenter i kapittel 9.8.1

9.7.4 Muligheter på kort sikt

Dette er beskrevet samlet for Austafjord skole, Foldereid oppvekstsenter og Gravvik oppvekstsenter i kapittel 9.8.2

9.7.5 Muligheter på lang sikt

Dette er beskrevet i kapittel 9.8.4

9.8 Felles vurderinger for oppvekstentrene i Austafjord, Foldereid og Gravvik

9.8.1 Skolefaglig vurdering av Austafjord skole, Foldereid oppvekstsenter og Gravvik oppvekstsenter

Ny læreplan (LK20) forutsetter nye arbeidsformer hvor elevaktive læringsformer som å utforske, skape, løse praktiske oppgaver, samarbeide, undersøke og reflektere er sentrale. De tre skolene er bygget i samsvar med en tradisjonell, formidlende klasseromsstruktur, og byr dermed ikke på et mangfold av fysiske læringsmiljøer. De mangler dessuten relevante spesialrom som støtter opp om kravene i LK20 til tverrfaglighet og dybdelæring, praktisk arbeid og bruk av teknologiske og digitale verktøy i læringsarbeidet. Det er imidlertid god kapasitet ved skolene slik at man gjennom møblering, pedagogiske tiltak og organisering av rom kan legge til rette for varierte og fleksible generelle læringsarealer som understøtter en rekke ulike læringsaktiviteter i alle enhetene.

Det kan være noe vanskelig å imøtekomme gjeldende og grunnleggende krav til kompetanse for å undervise i fagene engelsk, norsk, samisk og matematikk ved Austafjord, Foldereid og Gravvik grunnet det lave elevtallet og få pedagoger å spille på. Det er gitt tydelig signal fra staten om ytterligere innstramminger av mulighet for å søke dispensasjon fra kompetansekravene fra 2025.

Det kan være noe utfordrende å imøtekomme det grunnleggende prinsippet i overordnet del om profesjonsfaglig fellesskap og skoleutvikling. Små enheter (les; mindre enn 100 elever) med få ansatte vil ha sårbare profesjonsfaglige fellesskap og trolig også være mindre attraktivt for potensielle søkere i fremtidige stillinger. Herav både undervisningsstillinger og lederstillinger. Hva gjelder profesjonsfaglig fellesskap for SFO-ansatte, så vil de være ekstra utsatt etter innføring av ny rammeplan. Det blir for få voksne å spille på.

Det er videre en utfordring for helse- og støttetjenesten å yte gode nok tjenester i henhold til lovverket, da det er mange små enheter som skal følges opp i nåværende struktur med lang reisevei mellom enhetene. Mye av arbeidstiden må benyttes til forflytning mellom enheter. Det er videre et begrenset antall personer som kan ivareta nødvendig kompetanse i et komplekst fagfelt som stadig stiller større krav til tverrfaglig samarbeid.

I små enheter vil det psykososiale miljøet for elevene gi et mindre mangfold, noe som kan gi utfordringer for vennerelasjoner. Å finne venner med samme interesseområde, og som en ellers opplever tilknytning til, er av stor betydning for trygg identitet og danning. Ved skolen er det seks trinn som har fire eller færre elever i samme årskull.

Foldereid og Gravvik er oppvekstsentre uten ungdomsstrinn. Austafjord skole har 11 elever på ungdomstrinnet 2020/2021, og antallet vil forbli under 20 elever i de neste syv årene om man tar utgangspunkt i elevtallene hentet fra GSI. Skolen tilbyr fremmedspråket tysk og arbeidslivsfag. Dette er minstekravet og faller gjerne naturlig grunnet skolens størrelse. Samtidig må man stille spørsmålet ved om det er grunnen til at det bare er to elever som har valgt tysk og resterende arbeidslivsfag. Fordelingen kunne ha sett annerledes ut om valgene var flere, som for eksempel spansk som fremmedspråk. Har elevene få valgmuligheter kan det også påvirke elevenes motivasjon.

På en ungdomsskole med få elever vil skoleeier ha vansker med å tilby et bredt utvalg valgfag for elevene. Hensikten med valgfag er blant annet at elevene skal kunne oppleve større motivasjon og læringsglede med et fag som er nærmere elevenes egne fritidsinteresser. Da elever er ulike vil man kunne argumentere for at det vil være formålstjenlig å tilby et godt utvalg av valgfag. Samtidig står det i lovverket at: «Skoleeier plikter å tilby minst to ulike valgfag hvert skoleår på hver skole». Skolen er derfor ikke bundet av loven til å imøtekomme elevenes ulike interesser. Austafjord tilbyr valgfaget «Produksjon av varer og tjenester», og det kommer ikke frem at skolen overholder sin plikt til å «setje i gang minst to ulike valfag per skoleår ved kvar skole». Det vil innskrenke elevenes valgfrihet å bare tilby ett valgfag. Årsaken til det magre tilbudet er trolig grunnet skolens størrelse og økonomi. Til sammenligning tilbyr Rørvik skole 7 ulike valgfag. Det gir elevene et større utvalg og sjansen for at formålet med valgfaget blir oppfylt er større.

Ungdomstrinnet på Austafjord oppvekstsenter skal fungere som et profesjonelt fellesskap der man deler erfaringer, kunnskaper og reflekterer over egen og andre praksis. En samarbeidskultur og felles utvikling fordrer at det er tilstrekkelig med pedagoger på arbeidsplassen, slik at det blir realistisk å innfri intensjonene i rammeverket for skolen. I denne sammenheng er skolestørrelse av betydning, fordi større skoler har flere ansatte, et større lederteam og dermed får de et større handlingsrom til å fylle opp lærernes stillinger og få timeplaner og krav til kompetanse til å gå opp.

Det vurderes som uheldig at barnehagen flytter ut av Austafjord skole. Utvikling av et oppvekstsenter kunne styrket det sosiale og faglige profesjonsfellesskapet og gitt synergier med tanke på menneskelige og bygningsmessige ressurser.

9.8.2 Muligheter på kort sikt for Austafjord skole, Foldereid oppvekstsenter og Gravvik oppvekstsenter

Skolen som samfunnsinstitusjon er forpliktet til å bygge på og praktisere verdiene og prinsippene for grunnopplæringen. Skoleeiere, skoleledere og lærere har ut fra sine ulike roller et felles ansvar for å legge til rette for god utvikling i skolen. De må sammen sørge for at skolens praksis er i samsvar med hele læreplanverket. Med tanke på elevgrunnlaget og elevtallsutvikling i de kommende årene vil det være nødvendig med vesentlige endringer/tilpasninger for å imøtekomme pålegg fra staten. I det følgende beskrives en rekke muligheter for de tre skolene som bør vurderes på kort sikt:

Etablere spesialrom

Ledige klasserom bør gjøres om til spesialrom eller ordinære formidlingsrom gis en tilleggsfunksjon. For Austafjord og Gravvik bør også barnehagens arealer tas med i vurderingen. Dette kan løses ved innkjøp av inventar som verksted på hjul, løse bordplater som kan legges over flere pulter som da skaper et stort bord, skaperverksted på hjul og gode hylleløsninger. Fag som kunst og håndverk innebærer maling, leire, tre og tekstilarbeid som krever gode arbeidsflater og stiller krav til avtrekk, sluk og andre byggetekniske løsninger. Det bør søkes å oppgradere slike rom i eksisterende skoler/oppvekstsenter.

Utvikling av det fysiske læringsmiljøet – Generelle læringsarealer

For å imøtekomme nye krav som følge av LK20 og et samfunn i stadig endring må man også se på hvilke pedagogiske tilnærminger man gjør seg i skolen. Tidligere i kapittelet har vi trukket frem noen nye aspekter ved LK20. For å oppnå formålet med Kunnskapsløftet 2020 bør skolene vurdere investeringer i inventar og utstyr som gir lærerne muligheter til å organisere klasserommet annerledes. På denne måten kan man skape fleksible og varierte læringsarealer som er skreddersydd for læringsaktivitetene elevene deltar i. Det kan være sittegrupper med integrert trinnbibliotek, mindre amfi, rom-i-rom, nisjer og arbeidsbord som inviterer

til samarbeid i elevaktive arbeider. Hensikten med denne endringen er å skape rom for at elevene er aktive i læringsarbeidet. At elevene er aktive har ikke bare en praktisk komponent, men også en kognitiv, sensomotorisk og sosial dimensjon. Et klasserom skal kunne romme alle elevaktiviteter, og må utformes med dette som utgangspunkt.

Elevene ved skolene har læringsbrett til hver elev og står derfor godt rustet, rent materielt, til å imøtekomme den digitale transformasjonen deler av LK20 legger opp til. Digitale ferdigheter som en grunnleggende ferdighet har vært i læreplanen i over 15 år. Med innføringen av LK20 har fokuset på teknologi, programmering og algoritmisk tankegang intensivert. Et eksempel er et kompetansemål for 4. trinn i matematikk der eleven skal kunne: *lage algoritmar og uttrykke dei ved bruk av variablar, vilkår og lykkjer*. Det samme ser man i naturfag der teknologi er et av kjerneelementene og der man legger vekt på noe vesentlig: *Elevene skal forstå, skape og bruke teknologi, inkludert programmering og modellering, i arbeid med naturfag*. I denne tydelige føringen fra læreplanen er det opp til skolene å legge til rette for at elevene kan skape og bruke teknologi. Dette kan løses ved eksempelvis skaperverksted på hjul, 3D-printere, roboter som Lego WeDo2 og annet, parallelt som man investerer i lærernes kompetanse. Vi ønsker elever som produserer og skaper noe, ikke elever som konsumenter av teknologi og digitalt innhold. Derfor må skolene også organisere og utforme klasserommene i tråd med elevenes skaperlyst, utforskertrang og LK20s krav om nye kompetanser.

Kompetanseutvikling og veiledning for lærere

Tiltakene må ses i sammenheng med et pedagogisk utviklingsarbeid sett i lys av LK20. Det er ikke nok å investere i inventar og gode fleksible løsninger, det må også investeres i lærerne som skal ta det i bruk. Det er grunnleggende konsensus i forskning om at investering i kompetanse relevant til endringer som trer i kraft er helt nødvendig for å lykkes med endringsarbeid. Ifølge Bolman (2014) slår mange innovasjonsprosesser feil nettopp fordi at det ikke parallelt investeres i å utvikle nødvendige kunnskaper og kompetanse hos de ansatte. Det pedagogiske personalet vil kunne ha behov for kompetanseutvikling, modellering og veiledning.

Videreutvikling av digitale profesjonsfelleskap eller fysiske nettverk

Prinsippet om å utvikle skoler som mer kollektivt lærende systemer er nedfelt i Overordnet del i den nye læreplanen LK20: Skolen skal være et profesjonsfaglig fellesskap der lærere, ledere og andre ansatte reflekterer over felles verdier, og vurderer og videreutvikler sin praksis. (Punkt 3.5 i Overordnet del av Læreplanverket). I *skal* ligger det en sterk føring og en forpliktelse i å utvikle velfungerende profesjonelle fellesskap i skolen. De felles verdiene og prinsippene utdypet i overordnet del skal gjennomsyre alt arbeidet som gjøres i norsk skole. Dette medfører at de tre skolene, og spesielt ungdomstrinnet ved Austafjord, kanskje må se utover egen skole for å inngå i brede og solide profesjonsfelleskap.

Ved de tre skolene er det få elever per trinn eller i den aldersblandede gruppen. Med andre ord er lærerne trolig vant med å arbeide mye mer selvstendig enn det lærere på større skoler gjør. Dette kan bety at kompetanseheving rundt nettverksarbeid, forske på egen praksis og gruppeprosesser er nødvendig for å få til en lærende organisasjon på tvers av skolene. Dette kan delvis kompensere for et lite arbeidsmiljø ved den enkelte skolen/oppvekstsenter, men det viktig å påpeke at det også er i de uformelle møtene og samtalene mellom lærer at erfaringer blir delt, ytringer blir utfordret og samarbeid utvikles.

Det er også prekärt at ledelsen arbeider aktivt med lærende nettverk på tvers av skolene ved å sette av fellestid, teamarbeid, utviklingsarbeid og planleggingsdager på tvers av skolene. Lærerne må bli hørt i hva de ønsker å samarbeide om, samtidig som ledelsen har klare bestillinger på hvilket utbytte lærerne og organisasjonen skal ha. Etablering av nettverk på tvers av skolene er utfordrende å organisere i praksis. Det krever at skoleledelsen og skoleeier legger opp til dette. Grunnet lang reisevei er det også et spørsmål om gjennomførbarheten. Videosamtaler kan kompensere for deler av behovet, men observasjon og diskusjoner rundt situasjoner i klasserommet skal ikke gjennomføres via eksempelvis Teams eller Zoom.

Samarbeid mellom skolene på elevnivå

Elever fra Gravvik reiser i dag til Kolvereid for å gjennomføre svømmeopplæring og deler av undervisningen i kroppsøving. I den forbindelse har man allerede i dag etablert et samarbeid om felles læringsaktiviteter. Mulighetene for å utvikle samarbeid og møtepunkter for elever på tvers av skolene i kommunen bør utforskes for å kunne tilby et større sosalt og faglig fellesskap på elevene ved mindre skoler. Det kan være med på å bygge relasjoner med jevnaldrende og utvikle samhandlende læringskompetanse og sågar vennskapsforhold. Her er muligheter som for eksempel;

- Tverrfaglige temadager med bruk av varierte læringsaktiviteter som prosjektarbeid, stasjonsarbeid, storyline, gruppearbeid, praktisk problemløsning osv.
- Felles kulturarrangement som forfatterbesøk, forestillinger, konserter mm.
- Felles uteskoledager – besøke oppdrettsnæring, fjellturer, gårdsbesøk med faglig innhold, en skoledag i fjæra osv.
- Idrettsdager, felles svømmeundervisning og kroppsøving.
- Engelskundervisning for elever i form av digitale samtalemøter

9.8.3 Muligheter på lang sikt for Austafjord

Opprettholdelse av Austafjord skole er vanskelig å anbefale utfra pedagogiske eller skolefaglige vurderinger. Samtidig er målsettinger om lokal stedsutvikling og ikke minst elevenes lange reisevei som følge av en nedleggelse og overføring til Rørvik skole, momenter som vekter tungt – særlig for barnetrinnet.

En mulighet er imidlertid å overføre ungdomstrinnet til Rørvik. Austafjord oppvekstsenter hadde 11 elever på ungdomstrinnet 2020/2021, og antallet vil forbli under 20 elever i de neste syv årene om man tar utgangspunkt i elevtallene hentet fra GSI. Da dette tallet forblir lavt over tid bør det vurderes om ungdomstrinnet skal overføres til Rørvik.

En mulighet som kan gi et større fagmiljø er å gjøre om skolen til et oppvekstsenter igjen.

Dersom barnehagen ikke tilbakeføres og ungdomstrinnet går til Rørvik er det mulig å avvikle/rive deler av skoleanlegget for å redusere drift- og vedlikeholdskostnader.

9.8.4 Muligheter på lang sikt for Foldereid

En mulighet er å avvikle Foldereid oppvekstsenter.

9.8.5 Muligheter på lang sikt for Gravvik

Dersom elevtallet fortsetter å ligge så lavt som under 20 elever, så bør man vurdere om skolen skal legges ned selv om det kan føre til fraflytting og lengre reisevei for foresatte som arbeider i næringer på Gravvik.

10 OPPSUMMERING OG ANBEFALING

I dette kapittelet er de viktigste mulighetene på kort og lang sikt listet opp. Det gis videre anbefalinger om hvordan disse mulighetene bør realiseres.

10.1 Muligheter på kort sikt

Nedenfor oppsummeres de viktigste mulighetene for skolene på kort sikt.

- En rekke av skolene er rene klasseromsskoler atskilt av korridorer og med begrensede grupperom og fellesarealer – om noen (bortsett fra Rørvik 5-10 skole, Kolvereid barneskole og Kolvereid ungdomsskole). Disse har behov for mer varierte og fleksible fysiske læringsmiljøer for å drive en framtidsrettet opplæring etter LK20. Flere av dem mangler dessuten en rekke spesialrom. På kort sikt kan det være en mulighet å utvikle disse skolene i retning av mer pedagogisk funksjonelle læringsarealer gjennom en kombinasjon av; organisatoriske tiltak, endring av pedagogisk praksis, enkle ombygginger og investering i inventar og møbler.
- Enkelte av skolene (Rørvik barneskole og Nærøysund barneskole) har i tillegg kapasitetsproblemer. Skolene er for små. På kort sikt kan dette løses gjennom endringer i pedagogisk praksis, for eksempel ta i bruk fast uteskoledag for enkelte eller alle trinn. Ved å legge trinnenes uteskoledager til ulike ukedager frigis rom og arealer til andres benyttelse.
- Videreføre bruk av brakker for de skolene som har det. Det kan imidlertid utforskes hvordan brakkene kan tas i bruk på en best mulig pedagogisk hensiktsmessig måte.
- Utbedre uteområdet for 5.-7. trinn i Rørvik 5-10 skole
- Styrke det profesjonsfaglige fellesskapet ved de mindre skolene gjennom å tilrettelegge for fysisk og digital deltakelse i nettverk med ledere, lærere og SFO-ansatte på de større skolene. Dette gjøres i dag, men kan systemiseres og formaliseres ytterligere for å støtte de mindre skolene i deres kontinuerlige kompetanseutvikling og pedagogiske utviklingsarbeid.
- Styrke det psykososiale læringsmiljøet for elevene ved de minste skolene ved å etablere økt samarbeid med de større skolene i form av fysiske og digitale aktiviteter. Det kan være faste årlige faglige, sosiale, kulturelle eller idrettslige arrangementer som avvikles i fellesskap eller digitale møter for samarbeid om fag, oppgaver og prosjekter på tvers av skolene.
- Det er en mulighet å overføre ungdomstrinnet på Austafjord til Rørvik ungdomsskole.
- Deler av ungdomsskolebygget ved Kolvereid kan benyttes av elever fra barneskolen.
- Rørvik 5-10 skole kan gis støtte og ressurser til å utvikle den pedagogiske praksisen slik at de kan ta bygget i bruk mer hensiktsmessig enn de gjør i dag.
- På kort sikt er det videre mulig å innføre en fast skolegrense som i størst mulig grad sikrer forutsigbarhet for de minste skolene med tanke på stabilitet i elevgruppen og bemanning fra år til år. Det bør likevel åpnes opp for søknader om skolebytte som da vurderes strengt opp mot barnets beste.

10.2 Muligheter på lang sikt

Nedenfor oppsummeres de viktigste mulighetene for skolene på lang sikt

- Restaurere, bygge om og bygge på Nærøysund barneskole til en framtidsrettet og pedagogisk funksjonell barneskole med alle nødvendige rom og arealer for å realisere en undervisning i tråd med ny læreplan LK20.
- Restaurere, bygge om og bygge på Rørvik 1-4 skole til en framtidsrettet og pedagogisk funksjonell barneskole med alle nødvendige rom og arealer for å realisere en undervisning i tråd med ny læreplan LK20.
- Rørvik barneskole avvikles og bygges ny.
- Nærøysund barneskole avvikles og bygges ny.
- Rørvik barneskole og Nærøysund skole slås sammen til en ny felles skole i nytt bygg.
- Rørvik barneskole og Nærøysund skole slås sammen til en ny felles barneskole som etableres i Rørvik 5-10 skole som da tilpasses gjennom enklere ombygginger og noe tilbygg.
- Rørvik 5-10 skole tas i bruk som barneskole og det bygges ny ungdomsskole.
- Legge ned Gravvik
- Legge ned Foldereid
- Legge ned Austafjord
- Avvikle Nærøysund barneskole og etablere ny felles barneskole med Rørvik barneskole. Det kan enten realiseres i nytt bygg på ny tomt, eller gjennom ombruk av 5-10 skolen som barneskole med det bygningsmessige tiltak det krever. Elever med Kolvereid som nærskole kan overføres dit.
- Bygge ny barneskole for kun elever ved Nærøysund.

11 ANBEFALING

I det følgende vises vår vurdering av hvordan forslag til mulighetene best kan utnyttes.

Gravvik oppvekstsenter, Austafjord skole, Foldereid oppvekstsenter, Rørvik barneskole og Nærøysund barneskole bør på kort sikt gis støtte og ressurser til å oppgradere læringsarealer for en mer elevaktiv, praktisk, tverrfaglig, samhandlende og problemløsende læringsituasjon. Gjennom å utvikle/endre pedagogisk praksis, organisatoriske, enkle ombygginger og inventarmessige løsninger kan skolebyggene tilpasses til ny læreplan LK20 og mer framtidsrettet undervisning og læringsaktiviteter. Disse tiltakene må ses i sammenheng med et pedagogisk utviklingsarbeid sett i lys av LK20. Det er ikke nok å investere i inventar og gode fleksible løsninger, det må også investeres i lærerne som skal ta det i bruk. Det er grunnleggende konsensus i forskning om at investering i kompetanse relevant til endringer som trer i kraft er helt nødvendig for å lykkes med endringsarbeid. Ifølge Bolman (2014) slår mange innovasjonsprosesser feil nettopp fordi at det ikke parallelt investeres i å utvikle nødvendige kunnskaper og kompetanse hos de ansatte.

På kort sikt anbefales det å beholde brakkene for **Nærøysund barneskole** og **Rørvik 1-4 skole**, men det kan gjøres en pedagogisk vurdering av hvordan bruken av rom organiseres og hvordan rom møbleres og utstyres for å understøtte pedagogisk praksis. Dette bør ses i sammenheng med punktet over. På lengre sikt bør bruk av brakkene avvikes og elever med ansatte samles under samme tak.

På kort sikt bør **Rørvik 5-10 skole** snarlig gis ressurser og støtte til å gjennomføre et pedagogisk utviklingsarbeid for å videreutvikle sin pedagogiske praksis slik at pedagogikk, fysiske rom, inventar og utstyr, lærere og elever spiller på lag. Videre bør uteområdet for 5.-7. trinn vurderes å oppgraderes noe slik at det stimulerer til lek, fysisk aktivitet og sosial samhandling i et litt skjermet område. På lengre sikt bør 5-10 skolebygget gjøres om til barneskole og det bør bygges en ny ungdomsskole på samme tomt slik at man kan fortsette å benytte idrettsanlegg i undervisningen.

På lang sikt anbefales det å rive **Rørvik 1-4 skole** og **Nærøysund barneskole** da byggene snart nærmer seg endt levetid, har kapasitetsproblemer, samt mangler essensielle rom og løsninger for å drive en skole som tilbyr elevene varierte arbeidsmåter eller inspirerer til utforskning, lek og skaperglede. En restaurering og ombygging med tilbygg av begge skolene vurderes som svært kostbart og dyrere enn å bygge en ny felles skole eller ta i bruk **Rørvik 5-10 skole** som barneskole. Det anbefales ikke å bygge ny barneskole da 5-10 skolebygget har overkapasitet og med mindre ombygginger og noe tilbygg kan egne seg særdeles bra som barneskole.. Slik kan man få en riktigere skolestruktur med tanke på elevtall og bosetting i kommunen. Ikke minst får man da et solid læringsmiljø for elevene og en god kollektiv kapasitet i profesjonsfellesskapet. I tillegg til å være den anbefalte løsningen ut ifra skolefaglige kvaliteter vil den også være den mest gunstige økonomisk.

Kolvareid barneskole og **Kolvareid ungdomsskole** har til sammen god kapasitet. Det anbefales å se de to skoleanleggene i sammenheng da det er overkapasitet i ungdomsskolen. Det kan vurderes å flytte elever fra barnetrinnet over i ungdomsskolebygget og/eller utforske om det kan være gunstig å sambruke spesialrom i større grad og benytte de overfløydige arealene som generelle læringsarealer. Dersom man velger å legge ned naboskoler må man gjøre slike grep.

Da elevtallet ved **Foldereid oppvekstsenter** er svært lavt kan det på sikt vurderes å legge ned skolen med hensyn til skolefaglige kvaliteter og et likeverdig opplæringstilbud til alle elevene i kommunen.

Ungdomstrinnet på **Austafjord skole** anbefales overføres til Rørvik ungdomsskole så snart som mulig da elevgrunnlaget og det faglige og sosiale profesjonsfellesskapet er svært sårbart med tanke på skolefaglig kvalitet. Dersom man opprettholder skole i Austafjord, vil det å flytte barnehagen tilbake til skolebygget kunne gi bedre utnyttelse av bygningsmasse og voksenressurser. I tillegg til å gi et noe rikere fellesskap for barna og et større fagmiljø. Dersom man ikke tilbakefører barnehagen, bør deler av bygningsmassen rives for å redusere drifts- og vedlikeholdskostnader.

Elevtallet ved **Gravvik oppvekstsenter** er kritisk lavt med tanke på skolefaglig kvalitet. Dersom elevtallet fortsetter å ligge så lavt som under 20 elever, bør man vurdere om skolen skal legges ned selv om det kan føre til fraflytting og lengre reisevei for foresatte som arbeider i næringer på Gravvik.

12 VEIEN VIDERE

Nærøysund kommune har en krevende skolestruktur med flere små enheter som er sårbare med tanke på skolefaglige kvaliteter, enkelte bygg med for liten kapasitet og andre bygg med overkapasitet. Videre er det stor variasjon mellom skolene med hensyn til å kunne tilby elevene moderne, framtidsrettede skolebygg med rom, arealer og uteområder som understøtter undervisningsformer og læringsaktiviteter i tråd med ny læreplan LK20. Per i dag har kommunen et stort potensial med tanke på å gi alle elever et likeverdig skoletilbud.

Denne rapporten viser en rekke muligheter som kan realiseres på kort og lang sikt for å bidra til en mer hensiktsmessig skolestruktur ut fra skolefaglige og økonomiske perspektiv. Det gis også noen klare anbefalinger. For å sikre kontroll over kvalitet og kostnader ved realisering av muligheter bør det gjennomføres noen nærmere utredninger. Her foreslås noen relevante utredningsalternativer:

- Utrede de skolefaglige og økonomiske konsekvensene av å avvikle Nærøysund barneskole og Rørvik barneskole for å etablere ny felles barneskole. Det bør vurderes:
 - Bygge ny 1-7 skole på annen tomt
 - Bygge ny 1-4 skole på samlokalisert med 5-10 skolen
 - Bygge ny 1-7 skole samlokalisert med 5-10 skolen som omgjøres til ren ungdomsskole for å utnytte eksisterende idrettsareal
 - Ta i bruk Rørvik 5-10 skole til barneskole og bygge ny ungdomsskole
- Utrede de skolefaglige og økonomiske konsekvensene av å omgjøre eksisterende ungdomsskole til barneskole.
- Utrede de skolefaglige og økonomiske konsekvensene av å bygge ny ungdomsskole på Rørviktomten, slik at eksisterende idrettshall kan benyttes. Alternativt ny ungdomsskole et annet sted
- Utrede de skolefaglige og økonomiske konsekvensene for Kolvereid barneskole og ungdomsskole, dersom Nærøysund barneskole avvikles.
- Utrede de skolefaglige og økonomiske konsekvensene av at ungdomstrinnet ved Austafjord oppvekstsenter overføres til Rørvik ungdomsskole.